ФЕВРАЛЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРИ — ИШИМИЗНИНГ ЖАНГОВАР ПРОГРАММАСИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ
ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 36 (2584) | чоршанба, 19 февраль, 1964 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ УЧУН

КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШНИНГ ЗАРБДОР ФРОНТИ

КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленуми партиямиз, халқимиз ҳаётидаги энг муҳим ва актуал масалаларни — мамлакатимиздаги иқтисодий қурилишнинг бундан сўнгги улкан вазифаларини муҳокама қилди. Пленум қабул қилган қарор, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ёрқин нутқи Ватанимиз тараққиёти ҳақида, мамлакатда коммунистик мўлкўлчиликни вужудга келтириш ва халқ фаровонлигини янада яхшилаш тўғрисида партиямиз ва унинг ленинчи Марказий Комитети томонидан қилинаётган доимий ғамхўрликнинг янги ва ёрқин намунасидир.

Коммунистик қурилиш вазифалари қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ҳар тарафлама кенг ва юксак даражада тараққий эттиришни талаб этади. Бунга эса деҳқончиликни ва чорвачиликни янги издан—интенсивлаш йўлидан олиб бориш асосида эришиш мумкин. Шу жиҳатдан февраль Пленумининг қарори партия ташкилотлари ва совет халқи учун катта программа ҳисобланади. Интенсивлаш — ерларнинг ҳосилдорлигини ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш, ҳайдаладиган ерларнинг ҳар гектаридан олинадиган дон ва бошқа маҳсулотларни кўпайтириш, шунингдек ерларнинг ҳар юз гектарига ҳисоблаганда етиштириладиган гўшт ва сутни кўпайтириш демакдир. Ёки химиялаштириш. ерларни суғориш ва механизацияни ривожлантириш асосида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни қисқа муддат ичида икки-уч баравар кўпайтириш талаб этилади.

Олдимизда турган вазифа улкан ва шарафли. Илгари, бундан ўн йил муқаддам партия қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш вазифасини қўёлармиди? Йўқ, ўша вақтда Совет Иттифоқининг қишлоқ хўжалиги жуда хароб эди. Колхозлар ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш учун давлат катта куч ва ғайрат сарфлаши керак эди. Партия бу ишга бутун совет халқини сафарбар қилди. Қишлоқ хўжалигининг техника-иқтисодий базасини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш юзасидан катта ишлар амалга оширилди. Деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ўтган ўн йил ичида кўпайди, колхоз ва совхозлар техника билан юксак даражада таъминланди. Мамлакатни, шу жумладан қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаш кенг миқёсда олиб борилмоқда. Деҳқончилик маданияти ошиб, меҳнат унумдорлиги юксалмоқда, қишлоқ хўжалигига йил сайин кўпроқ маблағ сарф этилмоқда. Ана шундай катта ва улкан ишлар амалга оширилганлиги туфайли қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлашни кескин равишда кўтаришимиз учун барча имкониятлар вужудга келди.

Партиямиз Марказий Комитетининг бундан олдинги декабрь Пленуми химия саноатини тез суръатлар билан ривожлантириш вазифасини қўйиб, қишлоқ хўжалигининг асосий йўналишини белгилаган бўлса, февраль Пленуми интенсивлаш проблемасига кескин ўтиш даврида партиянинг вазифаларини, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришини, комплекс механизация ва ирригацияни ривожлантиришдаги асосий йўлларни белгилаб берди. Пленум юксак маҳсулдор қишлоқ хўжалигини барпо этишда фаннинг ролини, фан ютуқлари ва илғор тажрибаларини кенг пропаганда қилишдаги актуал вазифаларни муҳокама қилди.

Февраль Пленумига тайёргарлик барча соҳада ижодий изланиш, қизғин иш, янги резервлар ва имкониятларни ишга туширишда самарали меҳнат қилинган кунлар бўлди. Бу давр ичида колхоз ва совхозлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқдилар ва янги марраларни белгилаб олдилар. Областимиз меҳнаткашлари 1964 йилда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини янада кўпроқ етиштириш юзасидан амалий тадбирлар белгиладилар. Партиямиз Марказий Комитети колхозлар ва совхозлар, областлар, улкалар ва республикаларнинг таклифлари ва тавсиялари асосида деҳқончилик ва чорвачиликнинг асосий маҳсулотларини 1970 йилга бориб қанча миқдорда етиштириш планларини белгилади. 1970 йилга бориб 14—16 миллиард пуд дон, 6,8 миллион тонна пахта, 86 миллион тонна қанд лавлаги, 6,5 миллион тонна кунгабоқар, 20—25 миллион тонна (сўйилган вазнда) гўшт, 115—135 миллион тонна сут етиштиришимиз керак.

Бу вазифаларни бажаришда партия ташкилотларининг ишчанлик ва ташкилотчилик қобилиятларини юксак даражага кўтаришимиз, халқимизнинг куч ва ғайратини, ижодий ташаббусини оширишимиз, бу йилги ишларимизнинг муваффақиятли ҳал этилиши учун ҳозирдан бутун чораларни кўришимиз керак. Партия ташкилотлари омма ўртасида олиб бораётган сиёсий ва ташкилотчилик ишларини янги вазифалар ва талаблар даражасига кўтаришлари, коммунистлар ва комсомолларнинг авангардлик, ташкилотчилик ролини оширишлари лозим. Февраль Пленуми қарорларини ҳар бир колхозчи ва совхоз ишчисига, механизатор ва мутахассисга—барча меҳнат аҳилларига етказиш, Пленум қарорлари, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг кўрсатмалари асосида қишлоқ хўжалигини ҳартарафлама равнақ эттириш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг мўл-кўл етиштирилишига эришиш — олдимизда турган асосий вазифадир.

Колхоз ва совхозлар қайси ҳисобга, қандай йўллар билан пахта, дон, чорвачилик ва деҳқончилик маҳсулотларини оширадилар? Буни ҳозирдан муҳокама қилиш, бу ҳақда шу кунларда оқилона фикр юритиш керак. Қолоқ хўжаликларни илғорлар даражасига етказиш тўғрисида шу кечаю-кундузда амалий тадбирлар белгилаш лозим.

Қишлоқ хўжалигини интенсивлашда олимларнинг роли катта. Улар қишлоқ хўжалигини химиялаштириш, механизациялаш ва электрлаштиришда, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини мўл етиштиришда, фан ютуқларидан кўпроқ фойдаланишда қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг энг яқин ёрдамчилари ва кўмакдошлари бўлишлари лозим.

Колхоз ва совхозларимиз деҳқончилик ва чорвачиликни юксак даражада ривожлантириш соҳасида катта тажрибага эгадирлар. Миришкор пахта усталари, ғаллакорлар, чорвадорлар, сабзавотчилар, колхоз ва совхозларнинг ажойиб командирлари ва кадрлари эришаётган муваффақиятлар барча хўжаликларда кенг ёйилиши, фан ютуқлари ва деҳқонларимизнинг кўп йиллик ажойиб тажрибалари асосида қишлоқ хўжалигида умумий юксалишга эришишимиз керак. Ишлаб чиқариш бошқармалари ва уларнинг партия Комитетлари февраль Пленуми қарорини ҳар бир меҳнаткашга етказиши, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг ватанпарварлик ташаббусларига бошчилик қилишлари лозим.

Областимизнинг колхозчилари ва совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалигини интенсивлаш учун курашга! 1964 йилдаёқ хўжалигимизнинг барча соҳаларида янги муваффақиятларга эришиш учун, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини мўл-кўл етиштириш учун астойдил бел боғлаб курашга!

Қишлоқ хўжалигини янада тез юксалтириш — коммунистик қурилишнинг зарбдор фронти, бутун партиянинг, бутун халқнинг ишидир. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида катта қадам бўлади, КПСС XXII съезди қабул қилган партия Программасини амалга оширишга қўшиладиган муҳим ҳисса бўлади.

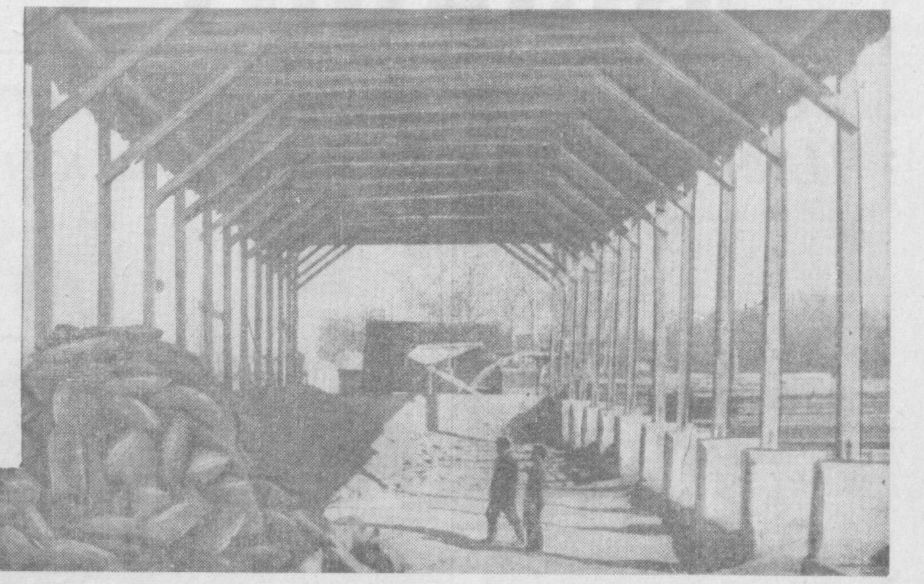

Тошкент областидаги 55-темир йўл разъездида 11 минг тонна минерал ўғит сиғадиган склад қуриб битказилди. Юқоридаги суратда йиғма-темир бетон ва металл конструкцияларидан типовой усулда қурилган складни кўриб турибсиз. Складга темир йўл шохобчаси келтирилган. Территориянинг ҳаммаси асфальтланган. Бу ерда минерал ўғит махсус механизмлар ёрдамида машиналарга ортилади. Бу йил темир йўл станциялари ва разъездларда 165 минг тоннадан кўпроқ минерал ўғит сиғадиган ўнлаб янги складлар қурилади. Партия Марказий Комитетининг февраль Пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ қилиш учун қизғин курашаётган «Узсельхозтехника» Оққўрғон район бирлашмаси устахонасининг коллективи қишлоқ хўжалиги техникаси ремонтини асосан тугаллади. Ремонт қилинган тракторлар устахона дарвозасидан худди янгидай бўлиб чиқаяпти. Пастдаги суратда: маляр ўртоқ В. С. Дядяев тракторни ярқиратиб бўяяпти. У топшириқни ҳар доим 150 процентга етказиб бажармоқда.

Қ. Розиқов фотолари.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ҲОСИЛ ЯНАДА МЎЛ БЎЛАДИ

Бир неча йилдирки, Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги Куйбишев номли колхоз давлатга пахта сотиш планини бажаролмай келарди. Ўтган йили хўжалик аъзолари ўз номларига тушган ана шу доғни ювиш йўлида қатъий курашдилар. 1142 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 23 центнердан «оқ олтин» дурдонаси йиғиб-териб олинди. Қолоқликка хотима берилди.

Пахтакорлар қўлга киритилган ютуқлар билан чекланиб қолмай, бу йил ҳам мавжуд пахта майдонларидан янада мўл ҳосил йиғиштириб олиш учун маҳкам бел боғлаганлар. КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленуми қарорлари колхозчиларнинг бир ғайратига-ўн ғайрат қўшиб юборди. Кўкламга тайёргарлик кучайтирилди. Ҳозиргача дала бошларида 1900 тоннага яқин маҳаллий ўғит ва минг тоннадан ортиқ компост тайёрлаб қўйилди. Колхозда техника ремонти, ариқ-зовурлар қазиш сингари бошқа ишлар ҳам уюшқоқлик билан олиб борилаяпти.

А. РАҲИМБОЕВ.

САМИМИЙ ВА ДЎСТОНА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 17 февралда Болгария Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси билан учрашди.

Учрашувда Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Тодор Живков (делегация бошлиғи), Болгария Деҳқонлар халқ иттифоқининг секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Георгий Трайков, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Митко Григоров, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Станко Тодоров ва Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Болгария Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Стоян Каражов иштирок этдилар.

Совет томонидан учрашувда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Совет Иттифоқининг Болгария Халқ Республикасидаги элчиси Н. Н. Органов, СССР Ташқи ишлар министрлиги Бешинчи Европа бўлимининг мудири С. Т. Аставин қатнашдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев билан ўртоқ Тодор Живков ва Болгария Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегациясининг бошқа аъзолари ўртасида бўлган суҳбат беҳиҳоя самимий ва ўртоқлик вазиятида ўтди. (ТАСС).

ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИ СЕКРЕТАРЛАРИНИНГ СЕМИНАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети чақирган колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари секретарларининг семинари 18 февралда Тошкентда ўз ишини бошлади. Семинарда партия комитетлари секретарларидан ташқари область партия комитетлари партия органлари бўлимларининг мудирлари ҳам қатнашмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь ва февраль Пленумлари қарорлари муносабати билан Ўзбекистон ССРда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш тадбирлари ҳақида семинарнинг биринчи машғулотида КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов доклад қилди.

(ЎзТАГ).

АЛМАШИНАДИГАН САҲИФАЛАР

«Тошкент ҳақиқати» газетаси алмашиниб турадиган махсус саҳифаларининг навбатдаги сони чиқди. Бугунги, чоршанба сонининг 2-бети икки хил нусҳада босилди.

Саноат ходимларига мўлжалланган: «Ишлаб чиқариш маданиятини оширайлик» умумий сарлавҳаси остида берилган саҳифада Тошкент шаҳар Ленин район партия комитетининг секретари И. Умаровнинг «Юксалиш йўлида», бирлашган нашриёт бўлим мудири Л. Давидованинг «Саноат эстетикаси жорий қилингач...», Н. Кобзев ва И. Аҳмедов ўртоқларнинг «Машъаллар» сарлавҳали материалларини ва бошқа хабарларни ўқиш мумкин.

Қишлоқ хўжалик ходимларига мўлжалланган: «Шаҳар аҳолисига йил бўйи сабзавот етказиб берамиз» умумий сарлавҳаси остида берилган саҳифа Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Назарбек» совхози меҳнаткашларининг КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарори асосида амалга ошираётган тадбирларига бағишланган.

Чорвадорларнинг ватанпарварлик ташаббуси

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги **Охунбобоев** номли колхознинг ватанпарварлари бу йил янада яхшироқ ишлаб, пландаги 6 минг 42 ўрнига 6 минг 100 центнер сут етиштиришга аҳд қилдилар. Давлатга пландан ташқари қўшимча 150 центнер сут сотилади. Шу мақсадда колхоз сут сотиш юзасидан биринчи квартал планини 25 мартда, иккинчи квартал планини 25 июнда, учинчи квартал планини 26 сентябрда ва тўртинчи квартал планини 15 декабргача бажаришга аҳд қилди.

Колхозчилар ўтган йилга нисбатан сут етиштиришни 750 центнерга кўпайтириш ва ҳарбир соғин сигирдан олинадиган сутнинг 271 килограммдан кам бўлмаслиги учун курашмоқда.

Бу йил колхозда 1710 центнер гўшт етиштирилиб, 1 октябрга қадар давлатга 1 минг 80 центнер гўшт сотилади.

Ўтган йилга нисбатан бу йил давлатга жун сотиш 11 центнерга кўпайтирилади. Жун топшириш юзасидан берилган топшириқ 20 сентябрга қадар тўла бажарилади.

Колхоз чорвадорлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажаришда луганликларнинг иш методларидан кенг фойдаланадилар. Бузоқларни сунъий сут билан боқишни кенг йўлга қўядилар. Дағал ҳашаклар майдаланиб сунъий ачитқилар ёрдами билан тайёрланади. Бунинг учун ем тайёрлайдиган цех тезда қуриб битказилади. Колхозда бўғоз сигир ва бузоқлар учун изотоплар ёрдами билан барра ўтлар етиштирилади.

Биринчи кварталнинг ўзида 18 та станокка мўлжалланган «Арча» усулида соғиш зали фойдаланишга топширилади. Меҳнатни ташкил этиш такомиллаштириляпти. Хўжаликда пландан ташқари сут топшираётган чорвадорлар учун қўшимча равишда. давлатга сотилаётган сутнинг 50 проценти миқдорида ҳақ тўлаш амалга оширилмоқда.

Колхозда 3 та комплекс чорвачилик бригадаси ташкил этилиб, улар кадрлар билан мустаҳкамланган. Ҳарбир ферма дағал хашак ва ширали озуқа билан етарли миқдорда таъминланган.

Колхозчилар чорва моллари қишдан тўқ ва семиз чиқишларини тўла таъминлаганлар. Чорва молларининг рациони етарли. Ҳар суткада бир бош соғин сигирга 8 килограмм беда, 30 килограмм силос, 10 килограмм лавлаги, 15 килограмм барда, 2 килограмм кунжара берилиб турипти. Шу кеча-кундузда молларнинг бундай рацион билан боқилиши орқасида ҳарбир соғин сигирдан кунига 10 литрдан сут соғиб олинмоқда.

Ўзбекистон КП Тошкент қишлоқ область комитетида

Ўзбекистон КП Тошкент қишлоқ область комитети Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги Охунбобоев номли, Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги Киров номли, Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Қизил ту», Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Полярная звезда» колхози аъзоларининг чорвачилик маҳсулотларини кўплаб етиштириш ва давлатга чорва маҳсулотлари сотиш юзасидан берилган планларни муддатидан олдин бажариш юзасидан социалистик мусобақани кучайтириш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусларини қўллаб-қувватлади.

Область партия комитети партия комитетларига ва ишлаб чиқариш бошқармаларига илғор хўжаликларнинг ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ҳамма колхоз ва совхозларда кенг муҳокама қилиб чиқиб, ҳарбир хўжаликда кўпроқ гўшт, сут, жун, тухум ва бошқа чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва давлатга сотиш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқишни топширди.

Ватанимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети февраль Пленумида муҳокама қилинган масалаларни зўр қизиқиш блан кузатиб бордилар. КПСС Марказий Комитетининг бу тарихий Пленуми қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни тезроқ кўпайтириш учун ўғитлардан кенг фойдаланиш, суғориш ишларини ривожлантириш, комплекс механизациялаш ҳамда фан муваффақиятлари ва илғор тажрибани жорий қилиш асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш юзасидан катта программани ишлаб чиқди.

Қишлоқ хўжалиги экинларидан ва чорвачиликдан кўпроқ маҳсулот етиштиришга ўзларининг муносиб хиссасини қўшишга аҳд қилган илғор колхозларнинг чорвадорлари чорва моллари маҳсулотини кўплаб етиштириш ва давлат планларини муддатидан олдин бажариш юзасидан ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олдилар.

* * *

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги **Киров** номли қишлоқ хўжалик артелининг меҳнаткашлари ҳам партиямизнинг ғамхўрликларига жавобан чорвачилик маҳсулотларини кўпайтиришга қатъий киришдилар.

Чорвадорлар илғор фан ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиб фермаларнинг ишини яхшиламоқдалар. Чорва молларининг қаровини намунали ташкил қилиб, уларнинг семиз ва соғлом бўлиши учун курашмоқдалар. Чорва молларининг маҳсулдорлигини борган сари кўпайтиряптилар.

Хўжаликда гидропон методи билан барра ўтларни ўстириш йўлга қўйилган. Иш шароитида кўк конвейернинг кенг йўлга қўйилиши орқасида моллар арзон ва озуқали ем-хашак билан таъминланаётир. Колхозда қўшимча равишда 100 та чўчқа ва 30 бош йирик шохли мол резерв тариқасида бўрдоқига боқилаяпти. Чорва моллари яхши парвариш қилинаётгани, айниқса моллар вазни тез ошаётгани учун колхоз 5 январдаёқ давлатга гўшт сотиш ярим йиллик планини бажаришга муваффақ бўлди.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилган колхозчилар 10 февралдаёқ 3-квартал учун гўшт топшириш планини бажариб қўйишди ва йиллик планни биринчи майга қадар адо этиш ҳамда пландан ташқари 52 центнер қўшимча равишда гўшт сотиш мажбуриятини олдилар.

Сут етиштиришда ҳам катта ғалаба қўлга киритилди. 10 февралда гўшт сотиш юзасидан берилган 1-квартал плани бажарилди. Коллектив 1-ноябрга қадар йиллик планни бажариш ва давлатга қўшимча равишда яна 1 минг центнер сут топшириш мажбуриятини олди.

Чорвадорлар ҳарбир соғин сигирдан соғиб олинаётган кундалик сутни 6—7 килограммдан 10 килограммгача етказишга сўз бердилар. Шу билан бир қаторда йирик шохли моллар вазнини суткасига 600 граммдан эмас, 800 граммгача, чўчқалар вазнини эса 400 граммдан 500 граммгача семиртириш мажбуриятини олдилар.

* * *

Юқори Чирчиқдаги **«Қизил ту»** колхози колхозчилари ўтган йили ҳам ғалла, сут, гўшт, жун ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда катта ғалабани қўлга киритдилар.

Колхозчилар бу йилда ҳам янги ғалабаларни қўлга киритиш учун курашмоқдалар. 8 февралда колхозчилар давлатга гўшт ва сут топшириш юзасидан квартал планларини муваффақиятли бажарганликлари тўғрисида рапорт беришди.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарорларини амалга ошириш учун курашган колхозчилар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан янги режаларни белгиладилар. Бу йил улар 960 центнер гўшт топширишга сўз беришди. Бу рақам ўтган йилга нисбатан 150 центнер кўпдир. Гўшт топшириш юзасидан олинган план 1 июлга қадар бажарилади. Колхозчилар гўшт сотиш давлат йиллик планини 1 октябргача бажариш чораларини кўрмоқда. «Қизил ту» колхозининг чорвадорлари давлатга 1400 центнер сут сотади. Бу эса планга нисбатан 170 центнер кўпдир.

Колхозда ҳарбир соғин сигирдан соғиб олинаётган сут 2250 килограммгача кўпайтирилади.

Пландан ташқари давлатга 70 центнер жун, 10 минг дона тухум сотилади.

Колхозчилар ғалла ва сабзавот экинларидан ҳам ўтган йилга нисбатан анча кўп ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар.

* * *

Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли илғор **«Полярная звезда»** колхозининг азамат меҳнаткашлари қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини интенсивлаш планини амалга оширишда ўзларининг муносиб хиссаларини қўшишга аҳд қилдилар. Улар гўшт сотиш юзасидан йиллик планни 1 ноябрга, сут сотишни 7 ноябрга, тухум сотишни 1 октябрга, жун сотишни 15 октябргача бажариш юзасидан зарур тадбирларни ишлаб чиқдилар. Хўжалик давлатга ҳаммаси бўлиб 8450 килограмм гўшт, 308 тонна сут, 85 минг дона тухум, 6 минг килограмм жун сотади.

«Полярная звезда» колхозида бузоқларни сунъий сут билан боқиш муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда. Чорва озуқасида кимёвий препаратлардан фойдаланиляпти. Чорвачиликда механизация кенг ўрин олмоқда.

* * *

Областимизнинг колхоз ва совхозларида КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумлари қарорларини амалга ошириш юзасидан кундан-кунга социалистик мусобақа кучайиб бормоқда. Илғор хўжаликларнинг яхши ташаббуслари янада кенг қулоч ёйсин!

ШАҲАР АҲОЛИСИГА ЙИЛ БЎЙИ САБЗАВОТ ЕТКАЗИБ БЕРАМИЗ

Совхозимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарори асосида қандай тадбирларни амалга оширмоқдалар

Қишлоқ хўжалигида янги, порлоқ давр бошланди. Жонажон партиямиз Марказий Комитетининг кеча яқиндагина бўлиб ўтган февраль Пленуми қишлоқ хўжалигини жадал ривожлантиришнинг энг тўғри йўлини кўрсатиб берди. Пленум материалларида, айниқса Никита Сергеевич Хрушчевнинг ёрқин нутқида қишлоқ хўжалигининг муҳим тармоқларини, жумладан сабзавотчиликни жадал ривожлантиришга алоҳида эътибор берилди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев ўз нутқида **«Одамнинг тирикчилиги учун сабзавот билан картошканинг қанчалик аҳамиятга эга эканлигини ҳамма —уни истеъмол қилувчилар ҳам, етиштирувчилар ҳам тушунишлари керак. Шунга қарамай, бир қанча районларда картошка ва сабзавот етиштириш ҳали ҳам ёмон аҳволда»** деб тўғри кўрсатиб ўтди. Ҳақиқатан ҳам кўпчилик хўжаликларда бу муҳим соҳа ҳамон оқсоқ бўлиб қоляпти. Одамлар ўз касбларини қадрласаларгина, ҳамма ишларни обитобида сифатли бажарсаларгина қолоқ соҳани бекиёс ривожлантириб юборишлари мумкин.

Бизнинг совхоз анча йилдан бери қолоқликдан чиқолмай келар эди. Олти йил мобайнида қолоқ бўлиб келган хўжаликда ўтган йили катта ўзгариш юз берди. Совхозимиз қолоқликдан чиқиб, илгарига қараб дадил қадам ташлай бошлади. **Ўтган йили баракали хирмон кўтарилди. 62920 ўрнига 70870 центнер сабзавот етиштирилди. Бошқача қилиб айтганда совхоз 1962 йилга нисбатан мамлакатга салкам 30 минг центнердан кўпроқ сабзавот етказиб берди. Илгари гектаридан аранг 50—60 центнердан помидор етиштирилган майдонлардан 234 центнердан помидор, 222 центнердан карам ҳосили олинди. Қовун-тарвузнинг ҳосили ҳам юқори бўлди. Ҳар гектар ердан 190 центнердан ҳосил етиштирилди. Ёки жами 56780 центнер қовун-тарвуз олинди.**

Айрим бўлим ва бригадалар ҳосилдорликни оширишда қувончли кўрсаткичларга эришдилар. 1-бўлимнинг 2-бригада бошлиғи, миришкор деҳқон ўртоқ **Сайфиддин Ортиқбоев** гектаридан 350 центнердан помидор, 380 центнердан карам ҳосили кўтарди. 10-бригадага раҳбарлик қилган **Акбой Чаъфаров** ҳам ҳосилдорликни оширишда бошқаларга намуна бўлди. Ўртоқ Чаъфаров бошлиқ бригада ишчилари гектаридан 330 центнердан помидор, 200 центнердан қовун-тарвуз, 120 центнердан пиёз, 110 центнердан картошка ҳосили етиштириб, ишлаб чиқариш планини самарали якунлади. **Тошпўлат Орзиев, Туроб Аҳмедов** сингари юқори ҳосил усталари эндиликда совхозимизда ўнлаб топилади.

Хўш, хўжалигимиз қандай қилиб тўғри йўлга тушиб, қолоқликдан чиқиб олди? Совхознинг ўтмишига бир назар ташлаган киши ҳосилдорлик паст, меҳнат ва маблағ сарфлари кўп, маҳсулот таннархи қиммат бўлган, хўжалик фойда ўрнига зиён келтирган, деган хулосага келади. Масалан, 1960 йилда бир центнер картошка етиштириш учун 8 сўм 88 тийин ўрнига 15 сўм 46 тийин, 1961 йилда эса 21 сўм 51 тийин сарфланган. Ҳар гектаридан олинган картошка ҳосили 100 центнер ўрнига 46,7 центнерданга тўғри келган. Сабзавотчилик, полизчилик ва чорвачилик соҳасидаги ишлар ҳам худди шу хилда эди. Олинган даромаддан кўра сарф-харажатлар кўп эди Мана шу қолоқликдан чиқиб олишни биз ўз олдимизга вазифа қилиб қўйдик ва ишни шу аҳволнинг туб сабабларини ўрганишдан, камчиликларни тугатиш чораларини кўришдан бошладик.

Қолоқлик сабаблари ҳақида ҳар ким ҳар хил фикр юритарди. Бир хил кишилар «бу ерларнинг шароити оғир, ерлар паст-баланд, сабзавотчилик учун жуда ноқулай» десалар, бошқа бировлар «сув» етишмайди, сув етганда ҳам сабзавотдан юқори ҳосил олиб бўлмайди, дер эдилар. Улар «ҳамма айб ерда» демоқчи бўлардилар. Бу албатта нотўғри эътиқод бўлиб, бунга зарба бермай, одамларни шу ерлардан юқори ҳосил олиш мумкин эканлигига ишонтирмай туриб, ишда бурилиш ясаш қийин эди.

Кейинги уч йил давомида олиб борилган ишлар жараёнида юз берган қийинчиликлар, тўқнишлар, мунозаралар, тортишувлар, ишга турлича муносабатлар, илғор кишиларнинг иш тажрибалари, совхозимизнинг нима учун қолоқ эканлиги сабабларини яққол кўрсатиб берди. Булар қуйидагилардан иборат. Бригадаларнинг ишлари тўғри ташкил этилмаган, ишчиларга ҳақ тўлаш тартиби ҳосилдорликни оширишга, харажатларни камайтиришга қаратилмаган, минерал ўғитлар бор, деб маҳаллий ўғитлардан кам фойдаланилган, экиладиган экин уруғлари совхознинг ўзида етиштирилмаганидан уруғ сотиб олиш учун жуда кўп маблағлар сарфланган, ернинг қадрига етилмаган. Сув проблемаси узил-кесил ҳал бўлмаган, сабзавотчиликда техникадан фойдаланиш даражаси жуда паст бўлган, чорвачиликка яхши эътиқод қўйилмаган. Бошқа сўз билан айтганда совхозимиз қишлоқ хўжалигини интенсивлаштириш йўлидан бормас эди. Ҳамма иллат мана шунда эди.

Биз бу аҳволни аниқлаб олгач, аста-секин конкрет тадбирларни амалга оширишга киришдик **Маълумки ҳамма ишни одамлар ҳал қилади. Одамларни ишга сафарбар этиш, уларни ижодий меҳнат қилишга рағбатлантириш зарур эди. Чунки Никита Сергеевич Хрушчев айтгандек: «Моддий манфаатдорлик жуда оз меҳнат сарфлаб, энг юқори ҳосил олишнинг ғоят муҳим омилларидан бири бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади».** Биз шуни эътиборга олиб ўтган йили ишчиларга ҳақ тўлашнинг янги тартибини жорий қилабошладик Бу усул ишчиларни совхозда ҳосилдорликни оширишда, сарф-харажатларни камайтиришда моддий манфаатдорлигини кўзда тутади.

Шу кунларда совхознинг теплица-парник хўжалигида эртаги карам кўчатлари яхши парвариш қилиняпти. Суратларда: 1. (чапдан) теплица ходимларидан О. Файзиева, М. Умарова ва хўжалик бош агрономи Х. Қорахўжаев ўртоқлар барқ уриб ўсаётган карам кўчатларини кўздан кечиришмоқда. 2. Уруғ сара бўлса, ҳосил бўлиқ бўлади. Хўжаликда уруғлик картошкани саралашга алоҳида эътибор берилаяпти. Мана бу сурат совхоз ишчиларидан. Т. Хўжаев ва Н. Ҳасанов ўртоқлар картошкани саралаётган пайтларида олинган.

САБЗАВОТ ЕТИШТИРИШНИНГ ВА САБЗАВОТ БИЛАН ШАҲАРЛАРНИ ҲАМДА САНОАТ МАРКАЗЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШНИНГ БУТУН СИСТЕМАСИНИ ҚАНДАЙ ҚИЛИБ ЯХШИРОҚ ҚУРИБ ОЛИШ МУМКИН? ҲОЗИР ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН СОВХОЗЛАРГА ЕТАРЛИ МИҚДОРДА ЎҒИТ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКАСИ БЕРА ОЛАМИЗ, ШУНДАЙ ШАРОИТДА САБЗАВОТ ЕТИШТИРИШНИ ШУ ИШ УЧУН ЭНГ ЯХШИ ШАРТ-ШАРОИТЛАРГА ЭГА БЎЛГАН РАЙОНЛАРДА ТЎПЛАШ, МАРКАЗЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН ҚАТЪИЙРОҚ БОРМОҚ КЕРАК.

Ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВнинг КПСС Марказий Комитети февраль Пленумида сўзлаган нутқидан).

Бунинг маъноси нимадан иборат, деган савол туғилиши мумкин. Масалан, бригада **аъзолари агар планда белгиланганидан ортиқ ҳосил етиштирсалар, шу ортиқча етиштирилган ҳосилдан 20 процентининг пули ўзларига берилади. Бундан ташқари шу ҳосилни етиштириш учун белгиланган ишлаб чиқариш харажатлари қисман тежаб қолинса, шу тежалган маблағнинг 25 процентини ҳам ишчилар олади.** Шундай қилиб, ишчилар ҳосилдорлик оширилганда ҳам, сарф-харажатлар тежалганда ҳам моддий жиҳатдан манфаатдор бўладилар. Шунинг учун ишчиларнинг ўзлари беҳуда харажатлар бўлишига йўл қўймайдилар. Чунки бу — совхознинг ҳам, ишчиларнинг ҳам манфаатларига путур етказади. Улар кам ҳосил етиштирилса совхозга ҳам, ишчиларга ҳам зиён бўлишини ҳамиша сезиб турадилар. Бу тадбир энг муҳим аҳамиятга эга бўлди. Шу туфайли ишчилар совхозда жон куйдириб ишлашга одатланиб бормоқдалар.

Ишни муваффақиятли бўлиб чиқиши ҳеч шубҳасиз ташкилий ишларга ҳам боғлиқ. Совхозимиздаги бригадаларга илгари 100—110 гектар ер берилар ва 7—8 хил экин экиш планлаштириларди. Оқибатда бригада бошлиқлари олдин қайси бир экинга қарашни ҳам билмас эди. Маълумки сабзавотчилик жуда майда иш. У кўп қўл меҳнати талаб қилади Агар бригадада 7—8 хил экин экилса ер майдалашиб кетгани учун уни техника ёрдами билан парвариш қилиш тўғрисида ўйлаш ҳам мумкин бўлмай қолади. Шунинг учун биз бу соҳада ташкилий чоралар курдик. **Бригадаларни мумкин қадар ихтисослаштиришга, ер майдонларини 60—70 гектардан оширмай, кўп деганда 4—5 хил экин экадиган ҳолга келтиришга ҳаракат қилдик.** Бу тадбир бригадаларнинг шу экинларни етиштириш малакасини оширишгагина эмас, шу билан бирга техникадан унумлироқ фойдаланиш учун бир мунча қулай шароит ҳам яратиб берди. Шу туфайли совхозимизда техникадан фойдаланиш даражаси хийла ошиб бораяпти.

Илгари қовун-тарвуз уруғи фақат қўл билан экилар, бир кунда 5 киши бир гектар ерга уруғ экар эди. Ҳозир бу ишни машина бажаряпти. Бир машина билан 15—20 кишининг иши қилиняпти. Бу сарф-харажатларнигина эмас, шу билан бирга экиш муддатларини ҳам қисқартиряпти. Ҳозир полиз экинларининг 85—90 проценти, картошканинг 95 проценти сеялка билан экиладиган бўлиб қолди.

Аввал полиз экинларининг пуштасидаги ёввойи ўтларни йўқотиш учун озмунча қўл меҳнати сарфланмас эди. Ҳозир бу иш ҳам техника ёрдами билан бажарилади. Совхозимизнинг механизаторлари устахонада полиз экинлари пушталарида юришга мослаштирилган янги — қўл бола чизел ясадилар. Шунинг ёрдами билан ёввойи ўтлар тез, осон ва кам чиқим билан йўқотилаяпти.

Юқоридаги сингари кўрилган тадбирлар ўтган йили ижобий натижалар берди. Сабзавот тайёрлаш плани 129, полиз экинлари тайёрлаш плани 139, мева тайёрлаш 179 процент бажарилди. Шу билан бирга энг қувончли нарса етиштирилган бу маҳсулотларнинг таннархи анча камайди. Масалан, 1 центнер сабзавот етиштириш учун планда белгиланганидан 74 тийин, полиз экинлари учун 59 тийин кам маблағ сарфланди. Бир центнер картошка етиштириш учун 1962 йилда 22 сўм сарфланган бўлса, ўтган йили 10 сўм 55 тийин сарфланди. (Бу албатта ҳали жуда қиммат, лекин картошка етиштиришда ҳам таннархни камаябошлагани қувончлидир). Молия планида ўтган йили 27,5 минг сўм фойда келтириш белгиланган бўлса, ҳақиқатда совхозимиз йил охирида 101 минг 700 сўм фойда қилди.

Бундай қувончли натижаларга эришишда минерал ва маҳаллий ўғитлардан тўғри фойдаланиш ҳам ижобий таъсир кўрсатди. Илгари совхозимизда маҳаллий ўғитдан жуда кам фойдаланилган. 1962 йилда совхоз бўйича далага бор-йўғи 1500 тонна гўнг чиқарилган. Кейинги йилларда бу соҳада ҳам силжиш бўлди. Ўтган йили далага 3500 тонна гўнг чиқарилди. Айниқса минерал ўғитлардан фойдаланишда янги усуллар дадил қўллана бошлади. Илгарилари ерга фақат селитрани ўзини солар эдик. **Кейинги йилларда илғор хўжаликларнинг тажрибаларига, олимларнинг тавсияларига асосланиб, бир бўлак селитрага икки бўлак суперфосфат аралаштириб экинлар озиқлантирилабошланди. Айрим ерларга ва экинларга 150 килограмм селитра, 250 килограмм суперфосфат ва 7—8 тонна чириган гўнг солинди.**

Олдин минерал ўғитлар экинларга фақат вегетация даврида солинарди. Кейинги йилларда селитрадан йиллик норманинг 30—35 проценти ва суперфосфатдан 60—70 проценти экишдан олдин ерга солиняпти. Чунки бу усулда ўғит берилса ўсимлик дастлабки ўсиш давридаёқ озуқа моддалар билан етарли таъминланади. Унинг тез ва яхши ривожланиши учун кенг ва қулай шароит яратилади.

Ҳаммага маълумки, ёввойи ўт экинларнинг ашаддий душмани. Биз ёввойи ўтга қарши баъзи чораларни кўрдик. Қисман ерларда экишдан олдин ёввойи ўтларнинг илдизлари териб ташланди. Сабзи экинларини ёввойи ўтдан тозалашда керосиндан фойдаланабошладик. Масалан, бир гектар ердаги сабзини ўтоқ қилиш учун 6 ишчи куни сарф қилинар эди. Ўтган йили 6 гектардаги сабзини ўтдан тозалаш учун ўсимлик 3—4 қулоқ бўлган ва ерда 50—60 процент намлик бўлган пайтда ҳар гектар ерга аппарат билан 300 килограммдан трактор керосини пуркалди ва кетидан дарҳол сув қўйиб юборилди. Натижада сабзи сақланиб қолинди ва ёввойи ўтлар қуриди. Бу тадбир натижасида 60 ишчи кучи тежалди.

Ҳар хил ҳашаротларга қарши курашда заҳарли моддалар ўз вақтида ва билиб ишлатилгани учун кўзга кўринмайдиган душманлар қириб ташланди. Шундай қилиб совхозимиз ишчилари химия фанининг маҳсули бўлган минерал ўғитлар, заҳарли моддалар, гербицидларнинг нақадар катта аҳамиятга эга эканлигини, ундан билиб фойдаланилса ҳосилдорликни оширишда, экин душманларини қириб ташлашда ва маҳсулот таннархини камайтиришда катта роль ўйнашини яна ҳам равшанроқ тушуниб олдилар.

Илгари совхозда чорвачиликка унча эътибор берилмас, шу сабабли хўжаликнинг бу тармоғи катта зарар келтирар эди. Хўжаликнинг сердаромад манбаи бўлган чорвачилик ишига бўлган нотўғри муносабатлар тубдан ўзгарди. Эндиликда чорвачилик тез ривожланмоқда. Моллар туёғи ортиб маҳсулдорлиги ошмоқда. Бунга фақат молларни суний урчитиш туфайли эришиляпти. Моллар насли ҳам яхшиланаяпти.

Илғор сут соғувчи ўртоқ Карима ҒАЛИЕВА.

Теплица-парник хўжалигининг пешқадам ишчиси ўртоқ Буфотма ФАЙЗИЕВА.

Совхознинг илғор ишчиси ўртоқ Умар МУҲАМЕДОВ.

Сигирларни ширали, тўйимли озуқа билан боқиш яхши йўлга қўйилди. Ўтган йил катта майдонларга маккажўхори экилди. 4 минг тоннадан кўпроқ силос бостирилди. Эски бедаларнинг ҳар гектарига 400 килограммдан, янги бедага 100 килограммдан минерал ўғит солинди. Натижада улардан мўл ҳосил олинди, чорва молларининг озуқа базаси мустаҳкамланди.

Чорвачилик фермаси қайта қурилди. 200 бошдан сигир сиғадиган иккита янги сигирхона, 300 бош сигир учун катта сарой қурилди. Молларни сунъий усулда қочириш амалга оширилди. Бунинг натижасида бузоқ олиш плани ошириб адо этилди. Қорамолларнинг нобуд бўлиши тугатилди, ўтган йил қорамоллар сони 105 тага кўпайди.

Чўчқачилик тез ривожланаяпти. Она чўчқаларнинг ҳар биридан 22 тадан бола олинди. Чўчқа болалари озуқасига терромицин аралаштирилиши уларнинг яхши ўсишини таъминлади, нобуд бўлишини камайтирди.

Совхозда молларни бўрдоқига боқиш ҳам йўлга қўйилди. Шунинг учун ўтган йили давлатга 1360 центнер юқори сифатли қорамол, чўчқа гўшти сотилди. Сут булоғи ҳам кўпайди. Сигирлардан ўртача 1479 килограммдан сут соғиб олинди. Давлатга 5238 центнер ёки 1962 йилдагига нисбатан 270 центнер кўп сут топширилди.

Совхозда моҳир сут соғувчилар сони тобора кўпаймоқда. Ўртоқ **К. Галиева** шулар жумласидандир. У ўзига бириктилган 35 сигирдан 60164 килограмм сут соғиб олиб, социалистик мажбуриятини шараф билан адо этди. Ўртоқ **Б. Закирлаева** ҳар бир сигирдан 1640 килограммдан сут соғишга муваффақ бўлди. **Н. Антоненко, М. Муроталиева** ўртоқларнинг иши ҳам чакки бўлмади.

Боғдорчиликни ривожлантириш соҳасида ҳам катта ишлар қилинмоқда. Ранг-баранг сабзавот, қовун-тарвузлар билан бирга ширин-шакар олма-узум ва турли хушбўй мевалар ҳам етиштириляпти. Совхоз коллективи катта мевазорлар барпо этди. Қисқа вақт ичида 251 гектар майдонга олма кўчати ўтқазилди. Токзорлар ҳам йилдан йилга кенгайтирилаяпти. Олма орасига экилган шафтоли ҳосилидан ўтган йили 650 центнер сотилди. Совхоздаги боғ-роғ бу йил ҳам яна кенгаяди. Кўчатлар совхознинг ўзида етиштирилмоқда.

Мевазор боғларни барпо этишда ўртоқ **Исоқ Исмоилов** айниқса жонбозлик кўрсатиб ишлаяпти. У олма, шафтоли, олхўри ва бошқа меваларнинг навларини кўпайтириш учун ўтган йили 10 минг туп мевани пайванд қилди. Пайванд қилинган мевали дарахтлар яхши ривожланмоқда.

Ток ва мева дарахтларини турли касаллик ва ҳашаротлардан сақлашда заҳарли химикатлардан яхши фойдаланилди. Хуллас совхозимиз бундан кейин ўз сабзавоти билангина эмас, ширин-шакар мевалари, узумлари билан ҳам шуҳрат қозонади.

КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленуми қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш соҳасида мўлжалланаётган тадбирлар уч асосий йўл билан амалга оширилиши лозимлигини равшан кўрсатиб берди. Бу уч йўл деҳқончиликни ва чорвачиликни кенг равишда химиялаштириш, суғориладиган деҳқончиликни бутун чоралар билан ривожлантириш, комплекс механизацияни жорий қилишдан иборат. Биз бундан буён шаҳар меҳнаткашларининг сабзавот, қовун-тарвуз, картошка, дон, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўла қондиришга эришиш учун жонажон партиямиз чизиб берган ана шу йўллардан изчиллик билан олға борамиз. Бунинг учун ишнинг муваффақиятини таъминлайдиган барча тадбирларни ўз вақтида кўнгилдагидек амалга оширишга ҳаракат қиламиз.

Бу йил коллективимиз олдида улкан ва масъулиятли вазифа турибди. **Бу ўтган йили эришилган дастлабки ғалабани мустаҳкамлаб қолишдан, бу йил она-Ватанга қарийиб 8 минг тонна сабзавот, 5 минг тонна қовун-тарвуз, 2300 тонна картошка, хилма-хил юқори сифатли мевалар етказиб беришдан иборат.** Ёки совхозимиз коллективи ўтган йилга қараганда давлатга 5 минг тоннадан кўп қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериши зарур. Коллективимизнинг мажбурияти ана шундай.

Шу мақсадга эришиш учун дастлаб кузги шудгорнинг сифатли ўтишига эришилди. Бунда сифат инспекторларининг хизмати катта бўлди. 3100 тонна минерал ўғит ташиб олинди, маҳаллий ўғитдан компост тайёрлаб қўйилди. Ҳар гектар ерга 8—10 тонна ҳисобида 12 минг тонна маҳалий ўғит тайёрлаш белгиланди. Бўлимлар, бригадалар ҳозиргача далага 6 минг тоннадан кўпроқ маҳаллий ўғит чиқариб тўкдилар.

Парник хўжалиги кенгайтирилди, рамларнинг сони 5,5 мингтага етказилди. Парник бригадасининг бошлиғи ўртоқ **И. Каримов** яхши ташаббус кўрсатиб ишламоқда. **Ғ. Нуриддинов, Ж. Исҳоқов, Н. Умархонов З. Новкарова, О. Шодмонова** каби ишчилар сабзавот кўчатлари етиштиришга катта ҳисса қўшмоқдалар. Эртаги карам кўчатлари пикировка қилинабошланди. Парник хўжалиги совхозни турли сабзавот кўчатлари билан таъминлаш билан бирга аҳолига ҳам кўплаб кўчат етказиб беришни мўлжаллаяпти.

Совхозда илгари уруғлар сотиб олинарди. бунинг учун катта маблағ сарф қилинарди. Бу таннархини оширибгина қолмай, уруғлар кеч келгани учун экиш муддатлари орқага сурилиб кетарди. Бунга хотима берилди. Энди барча хил уруғлар совхознинг ўзида етиштириладиган бўлиб қолди. Уруғ танқислиги тугади.

Совхозимиз механизаторлари ва мутахассислари тракторни, турли қишлоқ хўжалик машиналарини сифатли ремонт қилиш учун, экиш давригача ҳамма нарсани тахт қилиб қўйиш учун қизғин мусобақалашиб ишламоқдалар. Ҳозиргача мавжуд техниканинг 70—90 проценти ремонтдан чиқариб қўйилди.

Ҳозир совхозимиздаги аҳвол ана шундай. Бу фактлардан совхозимизда ҳамма ишлар жойида, деган хулоса чиқариб бўлмайди. Ҳали ишимизда кам-кўстлар кўп. Бу қилинган ишлар фақат катта мақсадлар йўлида қўйилган дастлабки қадам, холос. **Ўтган йилги ғалабадан руҳланган совхозимиз коллективи энди КПСС Марказий Комитетининг декабрь ва февраль Пленумлари белгилаб берган қишлоқ хўжалиги ишларини интенсивлаштириш йўлидан дадил қадам ташлаб бораверадилар. Ўзлари бошлаган ишни охирига етказиш учун комил ишонч билан ишлай берадилар.**

А. АБДУВАЛИЕВ,
Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Назарбек» совхозининг директори,
Х. ҚОРАХЎЖАЕВ,
агроном.
С. ЭРГАШЕВ,
совхоз партия комитетининг секретари.

	1962 й.	1963 й.	1964 й. (мажбурият)
Сабзавот ва қовун-тарвуз	9468	12058	12741
Картошка	1194	1200	2415
Дон	246	298	610
Сут	559	612	630
Гўшт	135	136	148

Совхозда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришнинг кўпайиши. (Тонна ҳисобида).

Қишлоқ хўжалик САҲИФАСИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги олдидан

ЁППАСИГА САВОДХОН ЎЛКА

Улуғ Октябрь социалистик революцияси жамият тараққиётида янги давр бошлаб бериш билан бирга таълим-тарбия соҳасида ҳам янги, юқори босқични — коммунистик тарбия системасини вужудга келтирди. Ёш совет давлати ва унинг ташкилотчиси доҳий В. И. Ленин маориф системасини социалистик асосда қайта қуриш ва совет мактабини ташкил этиш ҳамда уни ривожлантиришга алоҳида ғамхўрлик қилди. Мамлакатимизда, шу жумладан Туркистонда ҳам, ҳокимият советлар қўлига ўтиши билан Маориф Халқ Комиссарлиги тузилди ва янги мактаблар ташкил этила бошланди.

Совет мактаби кескин синфий кураш жараёнида ташкил этилди ва ривожланиб борди. Ишчилар билан деҳқонларнинг мустаҳкам иттифоқи, Туркистонда яшайдиган барча халқларнинг қардошларча бирлиги, улуғ рус халқининг ёрдами ва биринчи навбатда Коммунистик партиянинг раҳбарлиги бу курашларда ғалаба қозонишимизга ва совет мактабининг тез суръатлар билан ўсишига асосий гаров бўлди.

1924 йилда Ўрта Осиёда миллий давлат чегараланиши ўтказилиб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ташкил этилди. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ленинча миллий сиёсати туфайли ўзбек халқи совет халқларининг қардошлик оиласида ўз давлатига эга бўлган тенг ҳуқуқли социалистик миллат сифатида тўла шаклланиш ва ижтимоий, иқтисодий ҳамда маданий соҳаларда буюк тарихий ғалабаларни қўлга киритиш имкониятига муяссар бўлди. Ўзбекистон Компартияси ва республика ҳукумати шаҳар ва қишлоқларда умумий таълим мактаблари ва аҳоли ўртасида саводсизликни тугатиш учун ташкил этилган ҳар хил курслар тармоғини кенгайтириш йўлида бир қанча тадбирларни амалга оширдилар.

Революциядан илгари Ўзбекистон территориясида (1914—1915 ўқув йилида) мактаблар сони атиги 160 та, уларда ўқувчилар сони 17299 ва ўқитувчилар сони 704 кишини ташкил этган бўлса, Совет ҳокимиятининг дастлабки ўн йилида, яъни 1927—1928 ўқув йилида республикада мактаблар тармоғи 1933, ўқувчилар сони 139 минг 832 ва ўқитувчилар состави 5.387 кишига етди.

Ўзбекистонда совет мактабининг дастлабки тараққиёти кескин синфий кураш жараёни билан боғлиқдир. Совет мактабини ташкил этиш ва умуман маданий революция йўлидаги курашда ўзбек интеллигенциясининг бир қанча вакиллари қурбон бўлдилар. Ўзбекистон Компартиясининг I съездига Самарқанд округининг Чашма қишлоғидан сайланган делегат ўқитувчи ва актив-жамоатчи аёл ўртоқ Сулаймонова 1925 йилда босмачилар томонидан ваҳшийларча ўлдирилди. Революцион шоир, йирик санъат арбоби ва атоқли педагог Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ҳам 1929 йилда маданий революция йўлида қурбон бўлди.

Синфий душманларнинг тўсқинлиги ва бошқа қийинчиликларнинг мавжудлигига қарамай совет мактаби Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлиги ва ғамхўрлиги туфайл тез ривожланиб, мамлакатимизда маданий революциянинг ўтказилишида асосий роль ўйнади. 1930 йилдан бошлаб бошланғич мажбурий таълим жорий этилди. Мажбурий таълим тўғрисидаги Қонуннинг амалга оширилиши республикада мактаблар тармоғи кенгайишига ва ўқувчилар сонининг ўсишига ижобий таъсир этди. Совет Иттифоқида ҳар бир гражданнинг билим олиш ҳуқуқи СССР Конституциясида эътироф этилди ва бунинг учун ҳамма имкониятлар вужудга келтирилди. Барча халқларнинг ўз она тилида таълим олиши таъминланди. Республикада ўзбек мактаблари билан бирга рус, тожик, қозоқ, қорақалпоқ, қирғиз, туркман ва бошқа тилларда ўқитиладиган мактабларнинг ҳам сони йилдан-йилга кўпайди.

Октябрь революциясига қадар 98 проценти саводсиз бўлган ўзбек халқи Коммунистик партия раҳбарлигида социалистик маориф системасига эришди ва қисқа муддат ичида саводсизлик тугатилди. В. И. Ленин 1918 йилда маориф ишлари юзасидан чақирилган I Бутунроссия съездида: «Биз, мактаб соҳасидаги ишимиз ҳам буржуазияни йиқитиш учун олиб бораётган ўша курашимизнинг худди ўзгинасидир, деймиз; биз очиқдан-очиқ: мактаб ҳаётдан ташқарида бўлади, сиёсатдан ташқарида бўлади деган гап — ёлғон гап ва мунофиқликдир, деймиз» деган эди.

Партия ўзининг кўпчилик съездлари ва маориф ҳақида қабул қилган қарорларида мактабнинг ҳар бир тарихий даврдаги конкрет вазифаларини кўрсатиб турди. 1940 йилнинг 8 майида Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси «Ўзбек ёзувини лотинлаштирилган алфавитдан рус графикаси асосидаги янги ўзбек алфавитига кўчириш тўғрисида Қонун» қабул қилди.

Маълумки, ўзбек ёзувининг араб алфавитидан лотин алфавитига кўчирилиши ўз вақтида катта роль ўйнаган бўлса, энди рус алфавитига кўчирилиши, ўзбек халқининг маданий ҳаётида янги саҳифа очди. Ўзбек ёзувининг янги, рус алфавитига кўчирилиши улуғ рус тилини ўрганишни анча осонлаштирди ва мактабларда тил дарслари ўқитиш сифатининг кўтарилишига ёрдам берди. Шунингдек, ўқитиш рус тилида олиб бориладиган мактабларда ўзбек тилини яхши ўрганиш учун қулай шароит вужудга келтирилди.

Халқ маорифи учун ажратилган маблағлар миқдори тобора ортиб борди. Масалан, республикамизда 1932 йилда маориф ишлари учун 137,4 миллион сўм маблағ сарфланган бўлса, 1940 йилда 677.7 миллион сўм ажратилди. Ўзбекистонда 1940—1941 ўқув йилида умумий таълим мактабларининг тармоғи 4.838 тага ва уларда ўқийдиган ўқувчилар сони 1.263.643 кишига етди.

Ўзбекистонда умумий бошланғич таълимни амалга оширилиши билан бирга тўлиқсиз ўрта ва ўрта мактабларнинг тармоқлари узлуксиз кенгаяборди.

Ўзбекистон Компартиясининг 1949 йилда бўлиб ўтган X съезди халқ маорифини ривожлантиришга алоҳида эътибор берди. Съезд резолюциясида ҳар бир область, шаҳар ва районда умумий мажбурий таълим Қонунини сўзсиз бажариш, ўқувчиларни (айниқса ўзбек ва бошқа маҳаллий миллат қизларини) тўлиқсиз ўрта ва ўрта мактабни тамом қилмасдан кетиб қолишига йўл қўймаслик зарур эканлиги ва мактабларнинг таълим-тарбия ишлари сифатини яхшилаш вазифалари кўрсатилди.

Мамлакатимизда етти йиллик умумий мажбурий таълимнинг тўла амалга оширилиши социалистик халқ маорифи системасининг афзаллигини яна бир марта исботлади. Етти йиллик умумий таълим жорий қилиниши билан шаҳар ва қишлоқларда ўрта мактабларнинг тармоғи жадал суръат билан ўсди. Республикамизда ўрта мактаблар тармоғи ва уларда ўқийдиган ўқувчилар сони фақат 1946—1958 йиллар мобайнида 3 мартадан зиёд кўпайди.

Совет мактаби социализм ва коммунизмнинг актив қурувчилари — маълумотли ва маданиятли кишиларни тарбиялаб етиштирди. Мамлакатимизда қисқа давр ичида кўп сонли олимлар, инженерлар, конструкторлар, педагоглар, врачлар, агрономлар ва бошқа ихтисослар бўйича малакали кадрлар тайёрланди. Ана шу ватанпарвар мутахассисларнинг ижодий меҳнатлари туфайли совет фани ва техникаси беқиёс даражада ривожланди, жуда юқори чўққига кўтарилди.

Совет ҳукумати ҳар йили халқ маорифи ишларига давлат бюджетининг талайгина қисмини ажратади. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати экономика ва маданиятни ривожлантиришда доимо ленинча миллий сиёсатни оғишмай амалга ошириб келмоқда.

Чет эл шарқи мамлакатларида саводсизлик ҳукм суриб турган бир вақтда бизда дастлаб бошланғич умумий мажбурий таълим, кейинроқ етти йиллик, ҳозирда эса саккиз йиллик умумий мажбурий таълим жорий қилинди.

Ҳозирги вақтда республикамиз мактабларида икки миллионга яқин ўқувчи таълим олмоқда. Шу билан бирга олий, махсус ўрта ва ҳунар-техника мактабларининг тармоғи ҳам беқиёс даражада кенгайди.

Совет мактаби маданий революция йўлида катта муваффақиятларга эришиб, мамлакатимизда социализмнинг узил-кесил ғалаба қилишига муносиб ҳисса қўшди. Эндиликда ўз тараққиётида янги босқичга кўтарилган совет мактаби коммунизм қурилиши жараёнида ёш авлодни янги жамиятнинг муносиб кишилари қилиб тарбияламоқда.

Ҳ. ХУРРАМОВ,
Педагогика фанлари илмий-текшириш институтининг сектор мудири, педагогика фанлари кандидати.

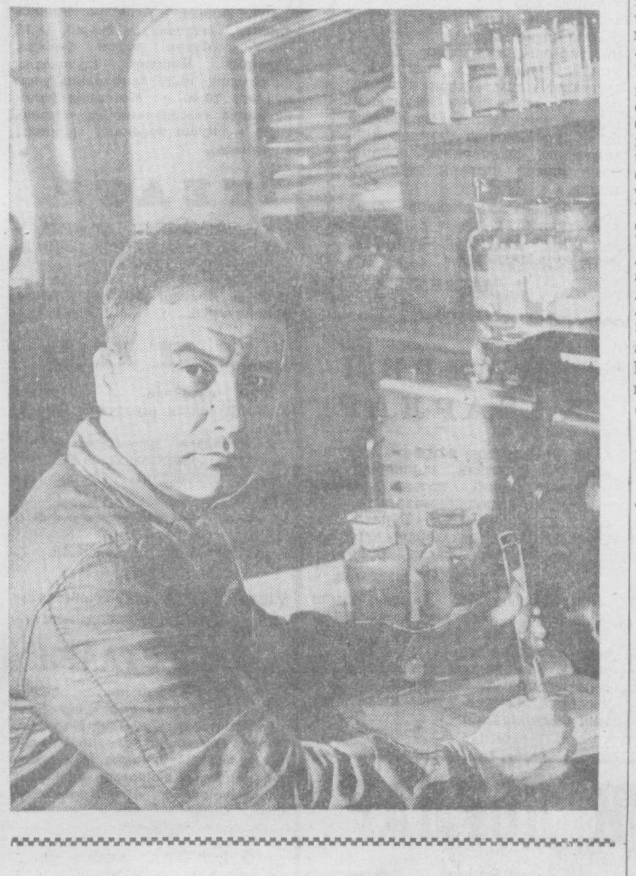

Сиз бу чапдаги суратда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Малик Набиевни иш устида кўриб турибсиз. Машҳур химик олим Химия институтидаги ўғитлар лабораториясига бошчилик қилади. Лаборатория коллективи янги мураккаб ўғитлар ҳосил қилишдек муҳим ва актуал темалар устида самарали иш олиб бормоқда. Ана шу суюқ мураккаб ўғитлар ўзининг ижобий натижаларини бераётир. Ҳосилдорликни оширишда бу хил ўғитларнинг фойдаси катта.

Тошкентдаги 494-аптека ходимлари (пастдаги суратда) аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда. Суратда (чапдан) Ш. Ҳабибова, В. Ахроров ва Ш. Мунтарова ўртоқлар иш устида

Б. Мазур (ЎзТАГ) ва А. Тўраев фотолари.

ХИМИЯ БИЛИМЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИ

Пойтахтнинг Октябрь районидаги Чапаев номли меҳнат-политехника мактаби ҳузурида химия билимлари университети очилди. Бу ташаббусни район партия комитети ҳам, район халқ маорифи бўлими ҳам қизғин маъқуллади.

Университетнинг биринчи машғулоти жуда мароқли ўтди. Машғулотда мактабнинг химия фани ўқитувчиси М. С. Захарова химия фани ўқитишда тўпланган тажрибалари, ўқувчилар билан қандай практик машғулотлар ўтказаётгани ҳақида гапириб берди.

Университет машғулотларига химик олимлар ҳам таклиф этилади. Улар университет тингловчилари билан химия фанининг ютуқлари ва мактабда химия дарсини қандай қилиб қизиқарли ўтказиш ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказадилар.

Химия билимлари университети химия ва биология фани ўқитувчилари учун жуда фойдали бўляпти. Улар ўзаро тажриба алмашадилар, химия соҳасидаги билимларини бойитадилар.

Э. ЮНУСОВ.

Илмий лабораторияларда

ШИФОБАХШ ДОРИ-ДАРМОНЛАР

Мамлакатимизда химия саноатини жадал ривожлантириш ва халқ фаровонлигини янада ошириш масалаларини муҳокама қилган КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларида химия саноати кишиларимиз соғлиғини мустаҳкамловчи ва уларнинг умрини узайтиришга имкон берувчи шифобахш дори-дармонлар ва медикаментларни кўплаб ишлаб чиқариш лозимлиги алоҳида қайд қилиб ўтилган. Пленум қарорларидан руҳланган Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар химияси институтининг фармакология лабораториясида хизмат қилаётган медик ва химик олимлар Ўрта Осиё флорасидан турли хил дори-дармонлар топиш устида самарали илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар. Мазкур лабораторияда ҳосил қилинган апохлорин дориси гипертония касалини даволашга хизмат қилади. Ғарбий Тяньшань тоғларининг қуйи ёнбағирларида ўсадиган қораковуқ ўсимлигидан ишланган бу алколоид Москва клиникаларида синовдан ўтказилмоқда.

Медицина фанлари кандидатлари Ўзив Зокиров ва Ҳабибулла Алиев ўртоқлар бу ёввойи ўтдан дастлаб болаларда учрайдиган полиоэмелит касалини даволовчи галантамин алкалоидини ҳосил қилишди. Кейин уни синтезлаш йўли билан апохлорин олинди. Ёш илмий ходим, медицина фанлари кандидати Сайфиддин Фахриддинов кўп вақт текшириш натижасида лолақизғалдоқ ғунчасидан заҳарли модда—баданни тириштириш хусусиятига эга бўлган ремерин алколоидини ҳосил қилишга муваффақ бўлди. Уни ўзгартириб, хлорметилат-ремерин препарати олинди. У хирургик операцияларда катта аҳамиятга эга бўлиб, мускулларни бўшаштиришда фойдаланилади.

— Илмий ходимларимиз, — дейди лаборатория мудири, медицина фанлари кандидати Исҳоқ Комилов, — лаборатория шароитида тошбақатол (хаплофиллум) ўсимлигидан лубинидин, хаплофилидин, перфорин сингари кишини тинчлантирувчи, ухлатувчи алколоидлар, бўриғулдан нафас олишни кучайтиришга ёрдам берувчи эрвинин, қон босимини камайтирувчи эрвамин алколоидларини ҳосил қилдилар. Улар клиникаларда синаб кўрилганда яхши натижалар берди.

Лабораторияда ёш олима, медицина фанлари кандидати Санъат Азизова юракка яхши таъсир этувчи глюкозидларни текшириш устида самарали иш қилмоқда. У чет эллардан келтириладиган қимматбаҳо стрефантин дориси ўрнига ундан ҳам яхши хусусиятга эга бўлган олторизид ҳосил қилди. Бу дори маҳаллий жут ўсимлигининг уруғидан олинди. Канопдан химиявий йўл билан ҳосил қилинган стрефантин К глюкозаси ўз таъсири жиҳатидан анча кучли бўлиб, медицинамизда муваффақиятли ишлатилмоқда. Истеъдодли олима яна олиторизол, эризимазол, апобеозит сингари янги глюкозидларни текшириш устида ҳам қунт билан илмий-тадқиқот ишлари олиб бораяпти.

М. АҲМЕДОВ.

ХИМИЯ ҲАҚИДА СУҲБАТ

Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Карл Маркс номли колхозда қизиқарли суҳбат бўлиб ўтди. Бу ерга тўпланганлар «КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорлари амалда» деган мавзудаги жонли суҳбатни тингладилар.

Крупская номли ўрта мактабнинг ўқитувчилари А. Саидраҳмонов, К. Аҳмаджонов, 2-Қорасув амбулаториясининг фельдшери Ю. Ўринбоев ўртоқларнинг химия мўъжизалари ҳақидаги суҳбати, ҳар хил химиявий реакцияларнинг намойиш қилиб кўрсатилиши йиғилиш қатнашчиларида яхши таассурот қолдирди.

Т. НАБИЕВ.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

НЬЮ-ЙОРК, 18 февраль. (ТАСС). Кеча кечқурун бу ерда БМТ Хавфсизлик Кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис Кипр ва Англия ҳукуматларининг талабига биноан чақирилди.

Кипр ҳукумати Хавфсизлик Кенгаши НАТО давлатларининг Кипр ички ишларига аралашувидан Кипрни ҳимоя қилади ҳамда ана шу давлатларнинг Кипрга қарши қиладиган қуролли агрессиясининг олдини олади, деган умидда Кипр масаласи юзасидан Хавфсизлик Кенгашининг мажлиси чақирилишини талаб қилди.

Англия ҳукуматининг Хавфсизлик Кенгашига мурожаати эса, Кипрга «халқаро тинчлик қуролли кучларини», яъни НАТО қуролли кучларини туширишга розилик бериш ҳақида Англия ва АҚШнинг сурбетлик билан қўйган талабини Кипр бутунлай рад қилганидан кейин ишлатилган дипломатик найранг бўлди.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 18 февраль. (ТАСС). Бироқ, Кенгаш кечаги мажлисида масалани тузукроқ муҳокама қилмади. Мажлис бошланиши биланоқ Норвегия вакили Кипр ва Буюк Британия вакилларига «бир-бирлари билан маслаҳатлашиб олиш имкониятини бериш» учун Кипр масаласини муҳокама қилишни бир суткага кечиктиришни таклиф этди.

ТИНЧЛИКНИ САҚЛАШ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

МОСКВА, 17 февраль. (ТАСС). Исландия бош министри Бьярни Бенедиктссон СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг 1963 йил 31 декабрдаги мактубига юборган жавобида мактубнинг мазмунини синчиклаб ўрганиб чиққанлигини ва уни ғоят қизиқарли деб топганлигини ёзади. Исландия ҳукумати, деб таъкидлайди Б. Бенедиктссон, территориал низоларни ҳал қилиш учун куч қўлланишдан воз кечиш тўғрисидаги масала тинчликни сақлаш манфаатларини кўзлаб яна муҳокама қилиниши лозим, деб ҳисоблайди. Исландия бош министри БМТни мустаҳкамлаш ва ундан юқорида айтилган низоли масалаларни ҳал қилиш мақсадида самаралироқ фойдаланиш зарурлигини таъкидлайди.

ЛИДИЯ СКОБЛИКОВА 1964 ЙИЛГИ ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

КРИСТИНЕХАМН, 16 февраль. (ТАСС). Лидия Скобликова 3 минг метрлик масофани 5 минут 11,4 секундда конькида югуриб ўтиб, энг яхши натижа кўрсатди. Лидия Скобликова 500 метрлик масофага югуришда биринчи ва иккинчи ўринларни бўлишиб олиб, қолган уч масофага югуришда ҳам ғолиб чиқиб, конькида югуриш бўйича 1964 йилги жаҳон чемпиони бўлди.

МУСТАҲКАМ ДЎСТЛИК ВА БИРЛИК

СОФИЯ. 17 февраль. (ТАСС). «Работническо дело» газетаси ўртоқ Живков бошчилигидаги Болгария партия-ҳукумат делегациясининг Совет Иттифоқига сафарини шарҳлаб, бундай деб ёзади: Совет Иттифоқи билан маҳкам бирлик сиёсати Болгария учун энг яхши миллий сиёсатдир. Бу сиёсатда Болгариянинг миллий манфаатлари билан интернационал бурчлари чамбарчас боғлангандир.

Газета, икки мамлакатнинг бир-бирига партия-ҳукумат делегацияларини юбориб туриши Болгария ва Совет Иттифоқи халқларининг дўстлигини мустаҳкамлайди, деб ёзади.

КПСС ва Совет Иттифоқига бўлган муносабат, деб таъкидлайди газета, пролетар интернационализмини ва революцион ишга садоқатни текширишда Болгария коммунистлари учун ҳамиша синов тоши бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Болгария-Совет дўстлиги эса бизга қуёш ва ҳаводек зарурдир.

Болгария коммунистлари ва болгар халқи ижодий марксизм-ленинизм асосида КПСС ва Совет Иттифоқи билан ўзларининг маҳкам бирлигини пролетар интернационализми ишига қўшилган ҳисса деб ҳисоблайдилар.

Болгария коммунистлари ўртоқ Н. С. Хрушчев бошчилигидаги КПСС ва Совет ҳукуматининг сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар, деб ёзади «Работническо дело» газетаси.

Газета СССР экономикаси ва маданиятининг ривожланиши, иккала мамлакат халқларининг қардошларча дўстлиги тўғрисидаги материаллардан иборат бутун бир саҳифани «СССР—қудратли биродаримиз ҳамда тинчлик ва социализм учун курашдаги иттифоқчимиз» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди.

СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ЯНГИ БУЮК ҲУЖУМИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА ЧЕТ ЭЛЛАРДА БАЁН ЭТИЛГАН ФИКРЛАР

КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг иши ва унинг қабул қилган қарорлари чет эл жамоатчилиги, матбуоти ва радиосининг диққат марказида турибди. Кўп мамлакатларнинг газеталари ўз шарҳларида СССР қишлоқ хўжалиги коммунистик қурилишнинг зарбдор фронти бўлиб қолганлигини. бизнинг мамлакатимизда мўл-кўлчиликнинг улуғвор программаси белгиланганлигини ёзадилар.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

«Руде право» газетаси КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорининг батафсил баёнини эълон қилиш билан бирга, интенсивлаш — Совет Иттифоқида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришнинг бош йўлидир, деб таъкидлайди. Интенсивлаш плани, деб ёзади газета, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг анча кўпайтирилишини кўзда тутади; Совет Иттифоқи бу планни муваффақиятли бажариш учун зарур бўлган ҳамма имкониятларга эга.

КПСС, деб ёзади «Свободне слово» газетаси, мамлакатнинг қишлоқ хўжалигини юксалтириш коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этиш ва меҳнаткашларнинг турмуш даражасини ошириш учун биринчи даражали аҳамиятга эга эканлигини яна уқтириб кўрсатди.

БОЛГАРИЯ

Болгарияда чиқадиган газеталар КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорини «Ленин йўлидан», «Мўл-кўлчиликнинг улуғвор программаси», «Қишлоқ хўжалиги — коммунистик қурилишнинг зарбдор фронти», деган сарлавҳалар остида эълон қилдилар.

Пленум қарорлари, деб ёзади «Работническо дело» газетаси, қардош Совет мамлакатида коммунистик қурилиш учун ғоят катта аҳамиятга эга. Бу қарорлар совет халқининг Ленин партияси улуғ программасини амалга ошириш— коммунизмнинг моддий техника базасини қуриш учун янги буюк ҳужуми бошланганлигини нишонлайди. Бу янги ҳужум барча қардош мамлакатлар учун, бутун социалистик лагерь учун жуда катта аҳамиятга эга. Мамлакатимиз меҳнаткашлари, деб давом қилади газета, КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларида улуғ Ленин партияси ўтказаётган тўғри сиёсатнинг, совет коммунистлари ва СССР даги ҳамма меҳнаткашлар коммунизм қурилишида, бутун социалистик лагернинг кучқудратини оширишда янги муваффақиятларга эришишга қатъий бел боғлаганлигининг ёрқин ифодасини кўрмоқдалар.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ

«Берлинер Цейтунг» газетаси КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорини баён этиб, қуйидагиларни ёзади: Колхоз ва совхозларнинг моддий техника базаси тубдан ўзгарганлиги сабабли ҳозирги вақтда Совет мамлакатида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини кенг интенсивлаш мумкин бўлиб қолди.

Германия Демократик Республикасида чиқадиган газеталар совет халқи қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлашни бош йўл қилиб олиб, 1970 йилда доннинг ялпи ҳосилини 230—267 миллион тоннага етказмоқчи, гўшт етиштиришни 20—25 миллион тоннага, сут етиштиришни эса 115—135 миллион тоннага етказмоқчи, деб таъкидлайдилар.

КУБА

Гаванадаги газеталар КПСС Марказий Комитети Пленуми қабул қилган резолюциянинг баёнини «СССР қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштирмоқда», «КПСС Марказий Комитети Пленуми 1970 йилда дон ҳосилининг 230 миллион тоннадан ортиқ миқдорга етказилишига эришишга қарор қилди», деган сарлавҳалар остида эълон қилдилар.

«Мундо» газетаси Н. С. Хрушчевнинг Пленум мажлисида сўзлаган нутқига бағишланган бош мақола босиб чиқарди. Мақолада Совет экономикасининг ишонч билан олға бораётганлиги ва унинг қишлоқ хўжалигини химиялаштириш соҳасида Америка экономикасидан ўзиб кетишга тайёр эканлиги айтилади. «Мундо» газетаси Н. С. Хрушчевнинг Кубадан СССР га қанд-шакар етказиб берилиши тўғрисидаги узоқ муддатли битимнинг аҳамияти тўғрисида, бу битим Куба ва Совет Иттифоқининг туб манфаатларига мос эканлиги тўғрисида айтган сўзларини алоҳида уқтириб кўрсатади. Н. С. Хрушчевнинг нутқи, деб ёзади газета мақоланинг охирида, улуғ Ленин мамлакатининг ҳозирги ва келажакдаги ғалабалари тўғрисида оптимизмга тўла ахборотдир. (ТАСС).

РУБИНИНГ СУДИ БОШЛАНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 18 февраль. (ТАСС). Ўтган йил 22 ноябрда президент Кеннеди Далласда ўлдирилган эди. Кеча бу ерда Жек Рубининг суди бошланди. Унга Кеннедининг қотили деб гумон қилинган Ли Освальдни қасддан ўлдирди, деб айб қўйилди.

Рубини ҳимоя қилиш учун адвокатларнинг бутун бир армияси сафарбар этилди. Матбуотнинг далолат беришича, Рубининг асосий ҳимоячиси Беллининг 70 та ёрдамчиси бор, улар тунги ишратхона эгаси Рубини оқлашга зўр бериб ҳаракат қилмоқдалар. Ҳимоячилар Рубини оқлаш учун гўё у жиноят қилган пайтида «вақтинча ақлдан озиб қолган эди», деган фикрни рўкач қилмоқдалар.

Жек Рубини судья Жо Браун суд қилмоқда. Ҳозиргача унинг қўлидан 30 мингта жиноий иш ўтган. Даллас округининг прокурори Генри Уэйд судда қораловчилик қилмоқда. Шу вазифада ишлай бошлаганидан бери ўтган ўн уч йил ичида у 24 кишини электр курсисига жўнатган. Уэйд Рубига ўлим жазоси берилишини талаб қилмоқда.

Рубининг судини 400 га яқин америкалик ва чет эллик мухбир ёритиб бормоқда.

БИЗНИНГ КАЛЕНДАРЬ

МУЗЛИКЛАР ТАДҚИҚОТЧИСИ

Эртага буюк рус олими, мамлакатимизнинг беҳисоб бойликлари ва поёнсиз ўлкасини ўрганиш ишига катта улуш қўшган сайёҳ Алексей Павлович Федченко туғилган кунга 120 йил тўлади.

А. П. Федченко рус олимлари ўртасида Ўрта Осиёга сафар қилган, унинг географиясини, ҳайвонот ва ўсимликлар дунёсини, табиатини ўрганган биринчи олимлардан ҳисобланади.

Алексей Павлович 1844 йилнинг 20 февралида туғилди. Жуда ёшлигида ота-онасидан етим қолиб, катта акасининг тарбиясини олди. 1866 йили Москва университети физика-математика факультетининг табиёт-тарих бўлимини муваффақият билан битирди. Алексей студентлик давридаёқ табиётга, унинг бойликларини текширишга, коллекциялар тўплашга қизиқиб қолди. Студентлар билан биргаликда яқин-яқин жойларга саёҳат уюштирди.

А. П. Федченко 1868 йилнинг қиши ва 1869 йилнинг ёзида Самарқанд шаҳри ҳамда Фарғона водисига саёҳат қилди. Бу ерда кўпгина фойдали ва ноёб коллекциялар топди. Ҳайвонот дунёси ва ўсимликлар тарихини ўрганди. Бу коллекцияларни текшириш учун Москвага, олимларга юборди. Сўнгра ўзи олимлар ҳузурида бир неча докладлар қилди, экспедицияда олиб борган ишлари ҳақида ҳисобот берди.

А. Федченко 1870 йилда генерал Абрамов экспедицияси составида Шаҳрисабз водисини текширди, сўнгра эса Тошкентга келиб сувда яшовчи ҳашаротлар ва бошқа зараркунандаларни ўрганди. Орадан бир йил ўтгач Федченко Қизилқумга саёҳат қилиб, бу ернинг географияси билан танишди, ҳайвонот дунёсини ўрганди. Ўша йили ёзда Қўқон хонлигининг тарихи билан қизиқди. Федченко Европа саёҳатчилари ўртасида биринчи бўлиб Қўқонда илмий-текшириш ишларини олиб борди.

А. П. Федченко бутун саёҳат давомида 10 минг турдан ортиқ жониворнинг 57 мингини тўплади. Уларнинг 2 мингга яқин тури ҳали шу вақтга давр аниқланмаган эди. Шунингдек, 15 мингдан ортиқ гербарийлар тури йиғилди.

А. П. Федченконинг барча экспедицияларида унинг умр йўлдоши Ольга Александровна Федченко ҳам актив қатнашди. Ольга Александровна рассом ва ботаник сифатида танилган эди.

А. П. Федченко 1872 йилда Ўрта Осиёга қилган сафарларини якунлаб «Туркистонга саёҳат» номли саёҳатномасини нашр эттирди.

Алексей Павлович фақат Ўрта Осиёнигина ўрганиб қолмай, балки Лейпциг ва Гейдербергда ҳам, Швецарияда ҳам бўлди. Бу ердаги баҳайбат музликларнинг Туркистондаги музликларга ўхшашлигини текшириб кўрди. 1873 йилда Монблан музлигини текшириш пайтида фожиали ҳалок бўлди. А. П. Федченко кучи ва билими айни камол топган пайтда, 29 ёшида вафот этди. У ўз меҳнатларини якунлай олмади. Табиат ҳаваскорлари учун ёзилган асарини бева қолган хотини Ольга Александрова нашр эттирди.

А. П. Федченко ўзининг ажойиб меҳнат фаолияти билан фанга бебаҳо ҳисса қўшди. Унинг номи П. П. Семёнов-Тьяншанский, Н. А. Северцов, И. В. Мушкетовлар қаторидан ўрин олди.

З. АГАФОНОВА,
Ўзбекистон ССР Марказий Давлат архивининг старший илмий ходими.

ЎЗБЕКИСТОН ВИСТАВКАСИ

Пойтахтимиздаги «Победа» маданият ва истироҳат парки қайта қурилмоқда. Бу ерда Ўзбекистон Совет Социалистик республикаси ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги муносабати билан халқ хўжалиги виставкаси ташкил этилади.

Виставка қуриш учун 25 гектарлик махсус участка ажратилди. Пойтахтимиз архитекторлари ҳамкорликда иш олиб бориш учун Москва шаҳар ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш, лойиҳалаш институти архитекторларини таклиф қилган эдилар. Улар Тошкентга келдилар. Бош инженер Г. Нечаев, инженерлардан М. Строверова, В. Гришкова, Р. Червонцова ва В. Шапочкинлардан иборат архитекторлар павильон лойиҳасини чизмоқдалар.

Янги бўлажак павильоннинг узунлиги 72 метр бўлиб, эни 36 метрни ташкил қилади. Бу ерда бундан ташқари ресторан, кафе ва бошқа савдо точкалари ҳам қурилади.

Виставка павильони макети тахт бўлгач, архитекторлар паркни реконструкция қилишга киришадилар. Кўмкўк дарахтлар оралиғида ирригация, оғир саноат, химия, пахтачилик, ёқилғи, чорвачилик павильонлари ҳам қад кўтаради.

Кейинчалик виставкани республика доирасидан Ўрта Осиё халқ хўжалиги виставкаси даражасига кўтариш мўлжалланмоқда.

Ҳозирда паркни кўрган киши виставка қурилиб бўлгандан сўнг бу ерга биринчи бор келганда ҳайратда қолиши мумкин. Ҳа, чиндан ҳам ҳайратда қолса арзигудек катта қурилиш бўлади бу ерда.

Виставка паркнинг ҳуснига-ҳусн қўшади. Бу ер янада обод бўлади. Шаҳарликларни виставкага олиб келадиган Энгельс ва Библиотечная кўчалари ҳам янада кўркамлашади. Виставка очиладиган кунга қадар эса пойтахтнинг бу территориясида транспорт ҳаракати бирмунча кенгайтирилади.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

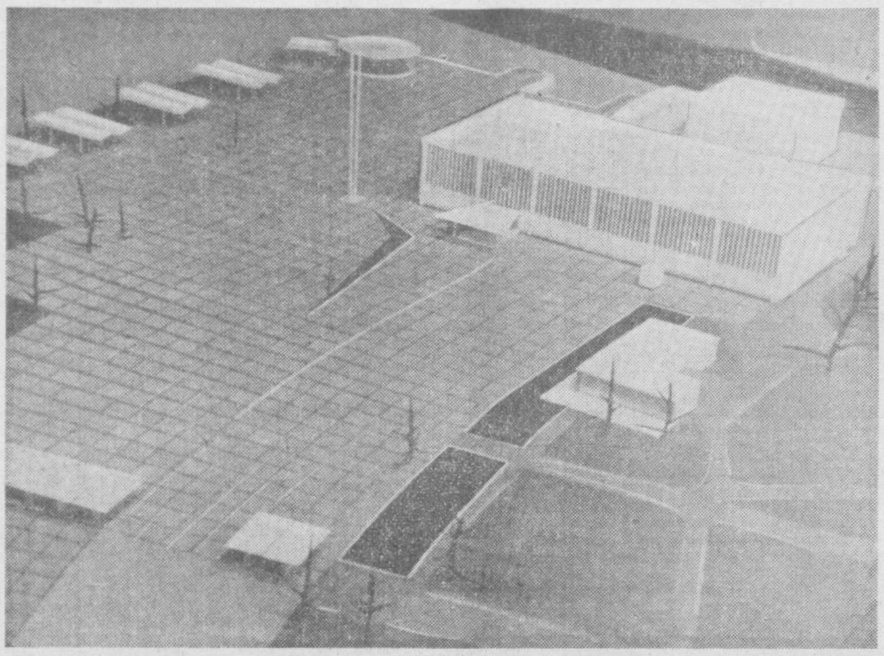

Пойтахтимизнинг «Победа» маданият ва истироҳат боғида (тепадаги сурат) қуриладиган халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг макети. Москвалик архитекторлардан (пастда, чапдан ўнгга) бош конструктор Г. Нечаев, инженерлар Р. Червонцова ва В. Шапочкин ўртоқлар иш устида.

М. Нуриддинов фотолари.

АЛОҚАЛАР МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Турли элларда яшовчи халқлар турмушини яхшироқ тушуниш, уларнинг маданиятини ўрганиш ҳамда дўстона алоқаларни мустаҳкамлаш ишида китоб катта роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам Алишер Навоий номидаги республика давлат халқ кутубхонаси ходимлари чет эллар билан китоб алмашиш ишига алоҳида аҳамият берадилар. Кутубхонанинг чет эл адабиёти бўлимида ишловчи ўртоқлар адабиётлар алмашиш юзасидан катта ишларни амалга оширмоқдалар.

Ўтган йили чет мамлакатлардаги кўпгина ташкилотлар билан китоб айирбошланди. Австралия, Куба, Франция миллий кутубхоналари, Германия Федератив Республикасидаги немис илмий-текшириш жамияти ҳамда Исроил тарихий жамияти каби еттита йирик кутубхона ва илмий марказлар билан янгидан алоқа ўрнатилди. Шундай қилиб, кутубхонанинг китоб алмашинадиган марказлари 83 тага етди.

Тошкентдан чет элларга асосан бадиий адабиётлар юборилаётир. Хорижий мамлакатларда Алишер Навоий, Бобир, Муқимий, Фурқат, Завқий, Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор, Шароф Рашидов, Зулфия сингари ёзувчи ва шоирларимизнинг асарларини севиб ўқишади. Уларнинг кўпларини ўз тилларига таржима ҳам қилишади. Айни чоқда пойтахтимизга АҚШдаги конгресс кутубхонаси, Нью-Йоркнинг асосий кутубхонаси, Лондондаги Британия музейи, Эрон, Ҳиндистон миллий кутубхоналаридан адабиётлар келиб турибди. Китоб ва ҳар хил журналлардан ташқари кутубхона Хитой Халқ Республикаси Фанлар академияси, Венгрия, Чехословакия Фанлар академияларининг илмий асарларини мунтазам равишда олиб туради.

Чет эл адабиёти бўлими ходимлари кўпгина мамлакатлардаги йирик олимлар билан ёзишмалар ҳам олиб боришади. Бунинг натижасида ўша авторларнинг ҳар хил қимматли китоблари ва илмий асарларини пойтахтимиз китобхонларига таништиришга муваффақ бўлинмоқда. Жумладан, венгриялик турколог олим Хазаи кутубхонага ўз асарларини мунтазам юбориб турибди. Ўз навбатида бу ердан Венгрия Фанлар академиясига ўзбек тилшуносларининг илмий ишлари жўнатилмоқда.

Кутубхона ходимлари олиб бораётган бу халқаро алоқалардан илмий ходимлар катта манфаат кўрмоқдалар.

Р. МАКСИМОВА.

ШИНГИЛ ХАБАРЛАР

● Ўзбекистон эстрада театрининг 35 кишилик группаси Оққўрғонда бўлиб, катта концерт кўрсатди. Томошабинларга айниқса Л. Зокирова, Ю. Тўраев, Э. Расулхўжаева ва бошқаларнинг куй ва рақслари манзур бўлди.

М. Канзафаров.

● Бекободдаги Ҳамза номли 33-мактабда ташкил қилинган КПСС тарихини ўрганиш тўгараги машғулотлари юқори савияда ўтмоқда. Машғулотларга илмий бўлим мудири А. Абдуллаев ва ўқитувчи А. Мусаев ўртоқлар раҳбарлик қилмоқдалар.

А. Эгамқулов.

Реклама ВА Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

19 ФЕВРАЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Кимнинг отряди яхши?** (мактаб ўқувчилари учун), 18.25 **Телевизион янгиликлар**, 18.45 — **Химия-медицинада** (Фармацевтика институтидан), 19.15 — **Баҳор эшик қоқмоқда** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 19.35 — **Концерт:** (Ўзбекистон ССР халқ артисти Шаҳодат Раҳимова ижросида).

20.05 — **Эшиттиришлар программаси.**

Рус тилида: 20.10 — **Телевизион янгиликлар**, 20.30 — **Народное хозяйство Средней Азии** журнали саҳифаларида, 20.50 — **Биласизми?** (музикали суҳбат), 21.20 — **Реклама ва эълонлар**, 21.35 — **Ёмғирли якшанба** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Учинчи пионер...** (телевизион очерк), 18.15 — **Уни бутун жаҳон ўқийди, Фридрих Шиллер** (ҳужжатли фильмлар), 19.30 **Ёзиб олиш учун куйлар**, 19.40 — **Мотоцикл ўтган йўлларда** (илмий-оммабоп фильм), 20.10 — **Қуёш болалари** (фильм-спектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/II да **Князь Игорь**, 20/II да **Момақалдироқ сўқмоғидан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/II да **Алишер Навоий**, 20/II да **Қонли сароб.**

КИНО

Қора кўзойнак — «ВАТАН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Зелёнаядаги данғиллама уй — «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА

19, 20, 21 февралда

УЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА СОЛИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТЛАРИ

Концертда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Коммуна Исмоилова, Қундуз Миркаримова, Эргашхон Мирмаҳмудова, Убайдулла Мадраҳимов, Муҳаммаджон Мирзаев**, солистлардан **Жуманазар Бекжонов, Саида Толибохунова, Собир Маҳкамов** ва ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

19 февралдан

ЛИЛИПУТЛАР

МУЗИКАЛИ АТТРАКЦИОНИ

ва янги программада

ЦИРК ТОМОШАЛАРИ.

Кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

30 ТИЙИНЛИК БИЛЕТГА

«Москвич» автомашинаси, ИЖ «Планета» мотоцикли, пианино, «Рекорд» телевизори, «Яуза-5» магнитофони, «Саратов» холодильниги, гилам ва бошқа қимматли буюмлар

ЮТИШ МУМКИН

Биринчи чиқарилиш лотерея билетларининг ютуқлар тиражи 1964 йил 23 февралда Андижон шаҳрида ўтказилади.

Лотерея билетларини сотиб олинг!

Тинчлик кўчаси, 1-проезд, 20-уйда турувчи **Азиз Тўлаганович Обидовнинг** Красний партизан проезд, 92-уйда турувчи Матлуба Исмоилхўжаевна Обидовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Жарариқ кўчаси, Матлубот проезд, 105-уйда турувчи **Санобар Азимжоновна Алиева-Ҳошимованинг** Чиғатой кўчаси, 1-Чимбой проезд, 30-уйда турувчи Шавкат Ҳошимовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Чилонзор массив, 6-а уй, 6-квартирада турувчи **Солиҳ Тўлаганович Мирсоатов**нинг шу уйда турувчи Людмила Григорьевна Мирсоатовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Сағбон кўчаси, 11-тупик, 8-уйда турувчи **Малик Олимжоновнинг** Ҳамза кўчаси, Олча проезд, 71/85-уйда турувчи Мушарраф Олимжоновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

ОБОДОНЧИЛИК УЧУН КУРАШ — ҲАММАМИЗНИНГ БУРЧИМИЗ

ШАҲРИМИЗ ҲУСНИДАГИ ДОҒЛАР

Пойтахтимиз йил сайин обод бўлиб бормоқда. Унинг хушманзара парклари, муҳташам бинолари, кўркам хиёбонлари, кенг ва равон асфальт кўчаларини кўриб, баҳри-дилингиз очилади. Эски бинолар ўрнида янги-янги, ҳашаматли уй-жойлар қад кўтаряпти. Тор кўчалар кенгайтирилиб, асфальт ётқизилаяпти.

Пойтахтимизнинг янада обод, янада кўркам бўлиши учун унинг санитария ҳолатини яхшилаш бутун жамоатчиликнинг вазифасидир. Пойтахтимизнинг озода бўлиши йўлида муҳим тадбирлар амалга ошириб келиняпти. Шунинг учун ҳам шаҳримизнинг жуда кўп жойлари озода, кўркам ва чиройлидир. Тозалик — соғликнинг гарови. Бинобарин, бунга ҳамма амал қилиши керак.

Тозаликка риоя қилиш нақадар катта аҳамиятга эга эканлигини яхши тушунган кўпгина корхона, ташкилот, завод ва фабрика, ўқув юртлари ва шу каби давлат ҳамда жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, маҳалла комитетлари ўз территорияларини озода сақлашга жиддий эътибор беришаяпти. Масалан, Октябрь районидаги «Илғор», М. Горький маҳаллалари, Фрунзе районидаги колхоз бозори, 1-автопарк, 22-уй-жой бошқармасида шундай қилинмоқда.

Лекин шаҳримизнинг ҳамма ерида ҳам санитария ҳолати кўнгилдагидек деб бўлмайди. Баъзи кўчалар, ҳовлилар, корхона ва муассаса, маҳалла территорияларида эса, ахлат ва чиқиндиларни тозалашга ҳеч ким эътибор бермайди. Шунингдек, айрим қурилиш ташкилотлари кўчаларда қолдириб кетган чиқиндиларини ойлаб тозалашмайди.

Баъзи уй-жой бошқармалари, ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарлари ўз территорияларида санитария ҳолатини кузатиб боришга мутлақо эътибор беришмайди. Кўча ва ҳовлиларни тозалаб туришга жавобгар кишилар эса ўз вазифаларига жиддий қарамайдилар.

Октябрь ва Ленин районларидаги кўпгина кўчаларда қурилиш материаллари чиқиндилари уйилиб ётганини кўриш мумкин. Фрунзе районидаги 26 уй-жой бошқарувчиси ўртоқ Есепов ўз территориясининг озода бўлишига яхши аҳамият бермаётир. Лохутий кўчасидаги республика «Билим» жамияти эшигининг ёнгинасида эса ахлат ва чиқиндилар уйилиб ётипти. Жуковский кўчасидаги Тез ёрдам институти яқинида ҳам аҳвол бундан қолишмайди. Гўшт комбинати атрофи ҳеч вақт тозаланмайди. Бундай аҳволни госпитал колхоз бозори ва республика илмий атеизм уйи атрофида ҳам учратиш мумкин. Ачинарлиги шундаки, шу атрофда жойлашган ташкилот ва маҳалла комитетлари бу ердаги ахлатларни тозалаш ҳақида ўйлаб ҳам кўришмаётир.

Медицина ходимлари озодалик киши саломатлигининг гарови эканлигини жуда яхши билишади, бу тўғрида баланд парвоз сўзлар ҳам айтишади-ю, лекин ўзлари бунга риоя қилишмайди. Масалан, Куйбишев районидаги санитария-эпидемия станцияси бактериология лабораториясининг атрофи ахлатга тўлиб ётибди. Бу ерда ишловчи врачлар инсон саломатлигининг ашаддий душмани бўлган пашшанинг урчиши учун энг қулай шароит ахлат эканлигини билишмасмикин!

Шунингдек баъзи озиқ-овқат магазинлари, ошхона ва ресторанларнинг атрофи ҳам ифлос. Беруний майдонидаги 7-гастроном ҳовлисида ахлат ва ҳар хил ташландиқлар тўпланиб ётибди. Гастроном директори ўртоқ Ельцов бу аҳволга кўникиб қолган. Навоий кўчасидаги гўшт гастрономи ҳовлиси ҳам бундан қолишмайди. Шунга ўхшаш аҳволни Октябрь район райпишчеторгига қарашли магазинлар атрофида ҳам кўриш мумкин.

Шуни ҳам айтиш керакки, шаҳар кўчаларида коммуникация ишларини олиб бораётган ташкилотлар кўча ва тратуарларни ўнқир-чўнқир қилиб юборишаяпти. Улар бошлаган ишлар муддатида тугалланмай, ойлаб чўзилиб кетади. Натижада у ерларда тупроқ уюмлари ва қурилиш материалларидан қолган ҳар хил чиқиндилар йиғилиб қолади.

Кўриниб турибдики, пойтахтимизнинг санитария ҳолати кўнгилдагидек эмас. Шаҳар саночистка раҳбарлари (Исмоилов, Багдасаров ўртоқлар) ахлат ва ҳар хил чиқиндиларни ўз вақтида олиб кетиш масаласи билан жиддий шуғулланишмаяпти. Саночистка раҳбарлари ўз ходимларига нисбатан талабчанликни бўшаштириб юборишган. Натижада саночистка ходимлари мутлақо қониқарсиз ишлашаяпти.

Саночистка ихтиёрида бўлган 476 автомашинанинг 176 тасидан деярли фойдаланилмайди. Ахлат ташийдиган автомашиналар санитария қоидасига мувофиқлашмаган. Ахлат ва чиқиндилар кўпинча очиқ машиналарда олиб кетилади. Натижада йўл-йўлакай ахлат тўкилиб боради.

Ўтган йили кўчалардаги ахлат ва чиқиндиларни ташиш учун юборилган шофёрлардан 36 таси ўз шахсий манфаати учун кира қилиб юрганида қўлга тушди. Шу давр ичида 86 автомашинанинг техник жиҳатдан бузуқлиги ҳам аниқланди. Бундай фактларни кўплаб келтириш мумкин.

Шаҳримизнинг озодалиги учун кураш ҳар бир шаҳар меҳнаткаши ва ташкилот раҳбарларининг диққат марказида туриши керак.

Ғ. ШОИКРОМОВ,
Шаҳар жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг бўлим бошлиғи.

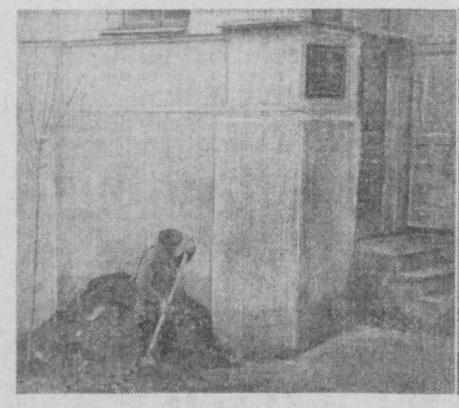

Республика «Билим» жамияти лекторларининг «Озодалик—саломатлик гарови» деган темадаги лекцияларини кўп марта эшитганмиз. Лекин ўзлари ишлаб турган идоранинг олдидаги аҳволни қаранг.

Куйбишев районидаги санитария-эпидемия станцияси бактериология лабораторияси ҳовлисидаги «манзара».

СОХТА ҲУЖЖАТ «ИЖОДКОР»ЛАРИ

Вениамин Гаврилович анойилардан эмас. Мана мен деган устаси фарангларни бир чўқишда қочирадиганлардан.

— Менга қара, — дейди у китдек отиб олгудек бўлса дўстларига,— қандай бўлмасин пул топ, пулинг бўлса ҳамма нарса қўлингдан келади... Ҳа, дўстим, пул топишнинг йўлини билиш керак.

Вениамин кунларнинг бирида Абдулхайнинг қўйнига қўл солиб кўрди. Бундай қараса қўрқмасдан бирга ишласа бўладигандай.

— «Левий» пул топмоқчимисан, — деди унга разм соларкан.

— Энди, сизга нима десамикин Вениамин ака. Ўзингиздан қоладиган гап йўқ. Жўжавурдай одаммиз, ахир. Оз-моз чой-чақа чиқариб турсак ёмон бўлмасди.

— Баракалла. Ўғил боланинг ишини қиламан десанг. 5—6 та магазинга накладной ёзиб ун юбор.

— Хўш, бундан фойда нима? —ўзини гўлликка солди Абдулхай.

— Эй, тентак, ун эмас, пулни берсанг бўлди. Унни эса ўзимиз хоҳлаган нархда пуллаймиз. Айтиб қўяй. Фойда ўртада бўлади.

Вениамин Гаврилович ва Абдулхай сохта ҳужжатлар туза бошладилар. Кўзини чирт юмиб палон магазинга мунча, пистон магазинга мунча ун юборилсин деб накладнойга имзо чекиб юбораверадилар.

Шаҳардаги 4, 36, 42, 49, 52-магазинларга бир нечта сохта ҳужжат асосида ун юборган бўлдилар. Аслида эса бу магазинлар уннинг қорасини ҳам кўрганлари йўқ. Магазин мудирларига ҳар гал сохта ҳужжат билан уннинг пулини тутқазавердилар. Мўмай пул, моли-дунёга ўргумчакдек ёпишган сохта ҳужжат «ижодкор»лари «Чирчикторг» 2-базасининг мудири В. Александров ва унинг ўринбосари А. Исмоиловларнинг бу «ижоди» узоққа бормади. Жирканч қилмишлари очилиб, шармандалари чиқди. Улар устидан жиноий иш қўзғалди.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ҲАВАСКОРЛАР САҲНАДА

Пойтахтимиздаги Охунбобоев номли маданият уйи халқ театри ташкил топганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамай бу коллектив режиссёр Шавкат Умаров раҳбарлигида бир қатор пьесаларни муваффақият билан саҳнага қўйди.

Халқ театрига асосан оддий ишчилар, медицина ходимлари, студентлар ва ўқувчилар қатнашади. Улар Н. В. Гоголнинг «Ревизор», А. С. Пушкиннинг «Тош меҳмон», З. Фатхуллиннинг «Ёшликда берган кўнгил», И. Султоновнинг «Бургутнинг парвози», А. Қаҳҳорнинг «Синчалак», Ҳамза Ҳакимзоданинг «Ишқ қурбонлари» ва «Заҳарли ҳаёт» ҳамда бошқа кўпгина саҳна асарларини маҳорат билан ижро этмоқдалар.

Шу кунларда халқ театри коллективи Шавкат Умаровнинг «Тавба» пьесасини саҳналаштириш устида иш олиб бормоқда.

Э. МУСАЕВ.

П. Ф. САМСОНОВ

Шу йил 16 февралда узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг, 1946 йилдан бери КПСС аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, медицина фанлари доктори, Тошкент Давлат медицина институти микробиология кафедрасининг бошлиғи, профессор Павел Федорович Самсонов вафот этди.

Павел Федорович Самсонов 1892 йилнинг 20 декабрида Марғилон шаҳрида туғилди. 1916 йилда Москва университетининг медицина факультетини имтиёзли диплом билан тугатди ва Бактериология институти проректорининг ёрдамчиси сифатида ишда қолдирилди.

П. Ф. Самсонов 1919—1922 йилларда ишчи-деҳқон Қизил армияси сафида хизмат қилиб, Туркистон фронти Ҳарбий-округи санитария-техника станцияси қошидаги санитария қисмининг бошлиғи вазифасида ишлади.

1921 йилдан бошлаб Туркистон давлат университетида юқумли касалликлар кафедрасида ассистент вазифасида, сўнгра университетнинг биология ҳамда қишлоқ хўжалик факультетларида микробиология курси бўйича доцент бўлиб ишлади.

П. Ф. Самсонов 1932 йили Ўзбекистон эпидемиология ва микробиология институтининг эпидемия ва микробиология бўлимларига бошчилик қилди.

1935 йилдан бруцеллоз касалликларига қарши кураш станциясида бошлиқ ҳамда илмий консультант вазифасида ишлаб келди.

П. Ф. Самсонов 1939 йилда Тошкент Давлат медицина институтининг микробиология кафедрасига бошлиқ қилиб кўтарилди. У 1947—1950 йилларда Тошкент Давлат медицина институтида, аввал илмий ишлар бўйича, сўнгра ўқув-тарбия ишлари бўйича директор ўринбосари вазифасида ишлади.

Профессор П. Ф. Самсонов Ўрта Осиё республикалари ўлка патологияси бўйича катта аҳамиятга эга бўлган 88 та илмий ишнинг авторидир. У бу илмий ишларида этиология, эпидемиология ва микробиологиянинг актуал масалаларини кўтариб чиқди.

П. Ф. Самсонов ўзининг бутун куч-қувватини, вақтини юқори малакали кадрлар тайёрлашга бағишлади.

Ўзининг жуда катта ва унумли ишлари учун профессор П. Ф. Самсонов партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди. У Ленин ордени, «1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан уруши даврида фидокорона меҳнати учун» медали ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг фаҳрий ёрлиқлари билан мукофотланган.

Биз йирик олим, меҳрибон мураббий ва яхши ўртоғимиз бўлган П. Ф. Самсоновдан жудо бўлдик. Лекин унинг ёрқин хотираси қалбимизда узоқ сақланади.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология бўлими — 31936. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 26232. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 02221. ИНДЕКС 64695. Нашр. № Б. 1695.